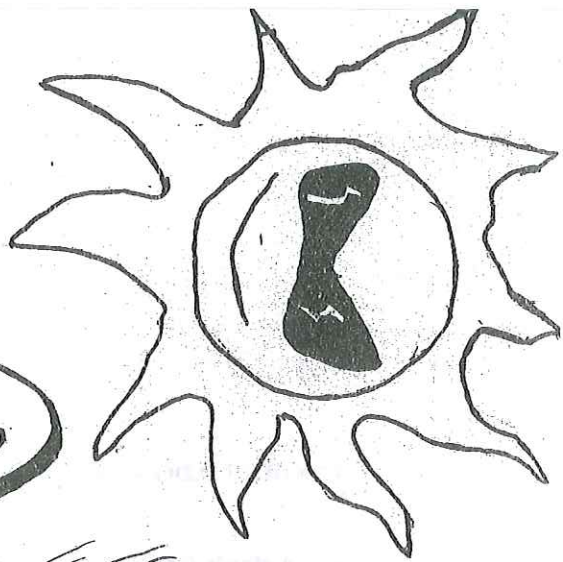

HOWA!

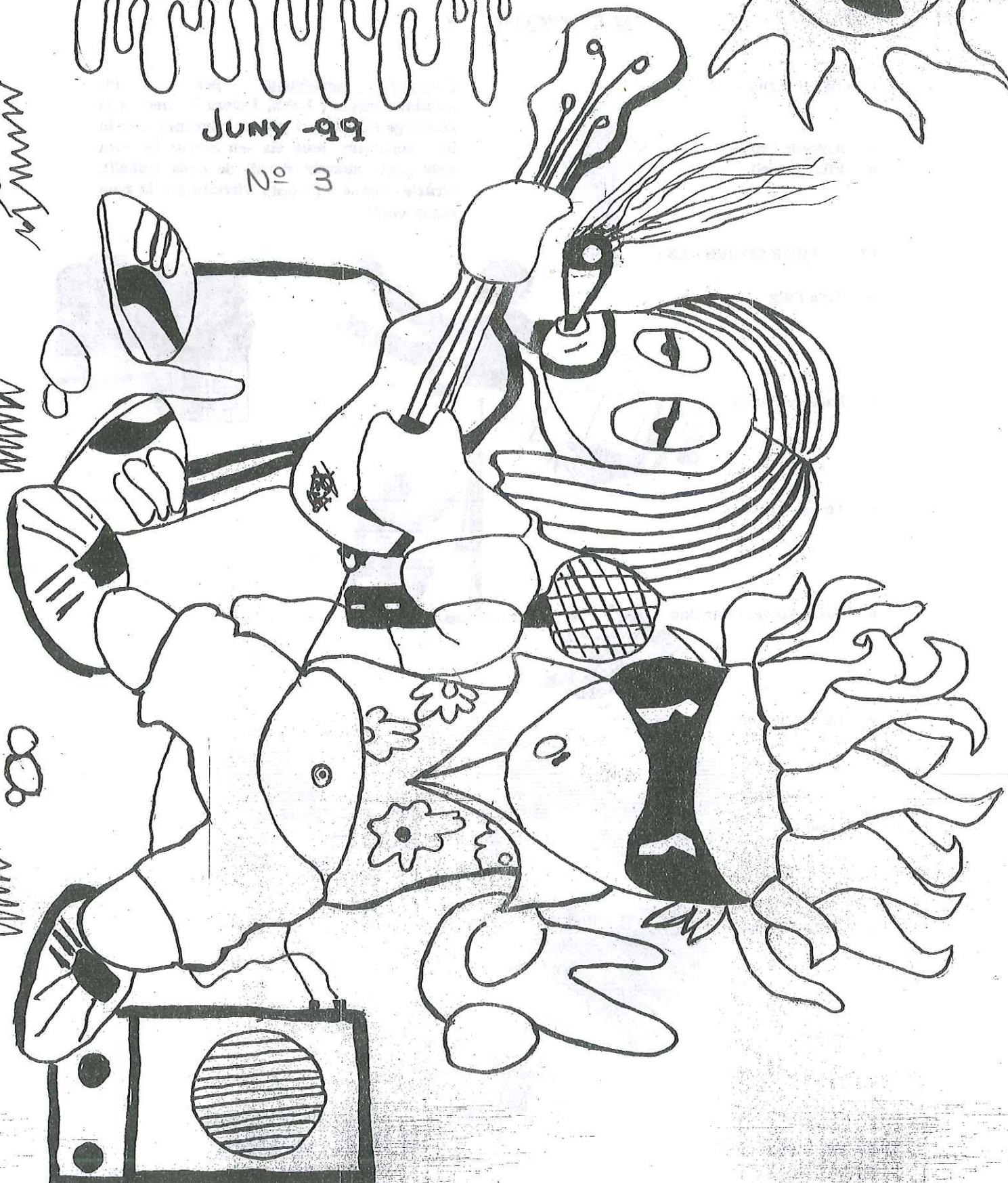
JUNY -99

Nº 3

MMM

MMM

oo

MMM

SI HOME !

COORDINADORES:

- -Antonla García
- -Pilar Gonell

Especial agraïment per a les administratives (Lolín, Dolors) , per a la conserge (Mònica) i per als alumnes que hi han contribuït amb els seu escrits (el nom dels quals apareix davall de cada treball). Gràcies també a l'Equip Directiu per la seua comprensió.

COLLABORADORS /-ES :

- -Tere Pulg

- -Paco de Pedro

- -Teresa Sánchez

- -José -Antonio Cansino

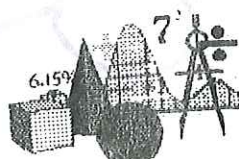
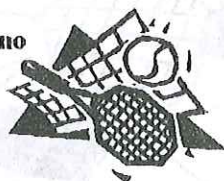
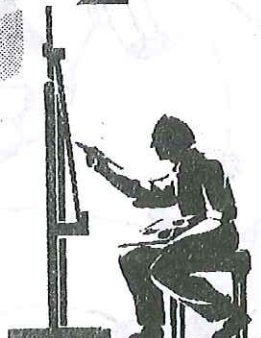
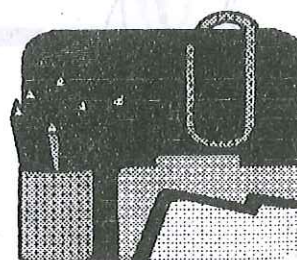
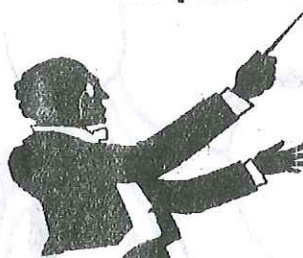
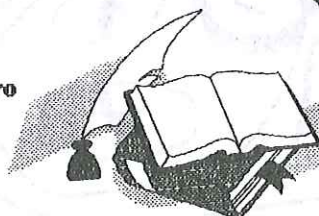
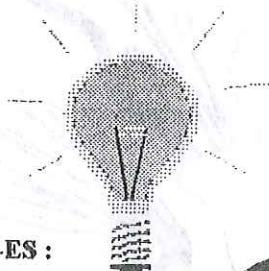
- -Luisa Cardona

- -Júlia Sanchis

- -Amparo Bort

- -Mariló Marco

- -José Ramón Ollés

Todos sentimos miedo ante un papel en blanco, lo sabemos muy bien pero nunca lo decimos. A todos nos cuesta coger la pluma para expresar lo que sentimos. No encontramos las palabras adecuadas, no es el momento oportuno, tenemos mucho trabajo, lo queremos decir todo a la vez y no sabemos cómo, y al final cuando nos decidimos y pensamos que van a entendernos, que lo hemos hecho bien y creemos incluso que lo hemos conseguido, siempre nos queda la duda, vuelve el miedo, callamos y nos tranquilizamos pensando "ya lo hará otro, eso no va conmigo"

Ese "otro" puedes ser tú y yo y nosotros, todos los que formamos parte de este Instituto, pero para que el Instituto realmente tenga vida, necesitamos comunicarnos, transmitirnos inquietudes, deseos, bromas y también críticas.

Aquí tenéis, tenemos y tendremos siempre esa posibilidad.

No permitamos que el Instituto sea simplemente una suma de exámenes, trabajos, profesores, alumnos, fotocopias, actas... Es mucho más y puede ser mucho más si todos nos lo proponemos.

! Participa; !Sólo tienes que coger una pluma;

La revista la haces tú.

SÍ HOME !

GENIALITATS

Els nostres encantadors alumnes, de vegades, "claven la pota"; segurament és per això que la dura tasca de la correcció d'exàmens, en ocasions, ens resulta divertida . A continuació trobareu algunes de les pifiades més interessants.

-PREGUNTA: què va passar prop de l'spezia?.

Resposta: que una dona es va tornar lloca . (resposta correcta: boja)

-PREGUNTA: explica tot allò que sàpigues sobre el poema del Mío Cid.

Resposta:és un poema que va escriure El Cid en una època.

-PREGUNTA: digues el nom d'un país europeu on sols es parle un llengu.

Resposta: Xina.

-PREGUNTA: classifica l'oració "vull fer-ho però no puc".

Resposta: composta, coordinada, administrativa. (resposta correcta: adversativa).

-PREGUNTA: forma de vida de l'home modern.

Resposta: l'home actual és molt diferent, perquè va ben vestit, menja més o menys bé, treballa i es guanya un jornal.

-PREGUNTA:qué es el quimo?

Resposta: es una cosa que hacen los médicos para curar el cáncer. (respuesta Correcta: bolo alimenticio).

-PREGUNTA. Explica els òrgans que intervenen en el procés de la respiració.

Resposta: la respiración es una cosa muy importante, que si no respiras te has muerto. Es muy importante respirar.

PREGUNTA: escriu els òrgans que intervenen en el procés de la circulació

Resposta:con la circulación de todas la venas que tienes en el cuerpo , si se te rebienta alguna vena, es muy malo.

-PREGUNTA: descriu i explica com funciona una neurona.

Resposta: és una cèl.lula que forma el sistema reproductor.

-PREGUNTA . què és un referèndum?

Resposta: uns documents que els ciutadans diuen si aproven la Constitució o no.

-PREGUNTA: posa el nom de tres presidents de govern de l' UCD.

Resposta: Carrero Blanco i Arias Salgado.

Jose Antonio Cansino (professor de gimnàstica):

És el professor de gimnàstica que més ens ha fet patir, però també és el que més ens porta d'excursió , el que proposa l'esquiada, "les acampades", les sortides per a fer esport.... Jose Antonio és en el fons un bon home (però molt en el fons). És un dels primers que va estar en el centre, concretament el segon any de funcionament, al curs 88-89, i va tornar fa tres anys.

Cansino és segurament l'home més esportista de l'I.E.S Sant Mateu i esperem que sàpiga apreciar els esforços que ens ha tocat fer als alumnes per a aprovar la seua assignatura.

-On anirà l'any que ve?

· *Segurament a Benicàssim, a l' I.E.S de Benicàssim.*

-Per què se'n va?

· *Perquè així estaré més prop de casa.*

-Què és el que menys li ha agradat del centre?

· *M'ha disgustat no haver fet l'acampada aquest any amb els alumnes de quart com és costum.*

-I el que més li ha agradat?

· *El que més m'ha agradat ha sigut l'alumnat. M'he trobat molt a gust al centre.*

He disfrutat fent-vos patir i fent-vos anar a córrer a la Font de Morella , a la Course Navette...-riu bromejant-.

- Ens trobarà a faltar, a l'alumnat?

Sí, sobretot les marxes, les acampades, les esquiades...On ens ho hem passat molt bé .

- Ens pot contar alguna anècdota?

Bé han sigut tantes..., supose que les millors han sigut les que han protagonitzat els alumnes en les eixides del centre i serien ells qui les haurien d'explicar.

- Diga'ns algunes paraules de comiat.

Us trobaré molt a faltar i he estat molt a gust aquests anys al centre.

Guillermo Breva : Cap d'estudis.

Guillermo és el cap d'estudis més marxós de la província. Encara que té fama de donar sermons i tenir mà dura, com toca a un cap d'estudis, és en el fons un tros de pa i per molt que li agrada amenaçar poques voltes compleix el que diu i tot sol quedar-se en paraules.

Com ja s'ha dit, Guillermo és un marxós que encara que a l'institut, des de fa quatre anys compleix el paper d'un home seriós, és molt divertit i allà on hi haja festa te'l trobaràs.

Si s'ha de resaltar alguna qualitat de Guillermo és sense dubte la bona relació que té amb els alumnes amb els quals segueix mantenint contacte després d'abandonar el centre i amb qui sol sortir de marxa.

Guillermo, corre el murmuri per l'institut de Sant Mateu que ens abandones, on aniràs l'any que ve?

Encara no ho sé segur, entre Benicàssim, Vila-real i Sant Mateu encara que no es probable que torne ací.

Que ja t'has cansat dels alumnes de Sant Mateu? Per què te'n vas?

No, no m'he cansat dels alumnes però tota persona tendeix a treballar prop de casa, -ara en un to de broma-i perquè algun alumne/a com Lujan m'ignora.

Què t'ha agradat més del centre?

Pegar-los la pallissa als alumnes-contesta ràpidament-.

I el que menys?

La quantitat de voltes que m'han deixat penjat a Castelló quan havien de venir-me a buscar amb cotxe.....El que m'ha desagradat ha sigut els mals moments i les obres d'ampliació de l'institut ja que quan fan obres podrien fer un poc més de soroll-amb un to irònic-.

Trobaràs a faltar els alumnes?

Per descomptat, m'ho he passat molt bé ací a pesar dels mals moments que per sort han sigut pocs.

Quins creus que han sigut els millors grups ?

Pense que tots els grups són bons en sí, no tinc preferència per cap..

Tens alguna anècdota divertida del centre que contar-nos?

Bé, sí, us en contaré una que a mi no em fa massa gràcia...

Va ser un dia de festa al principi d'aquest mateix curs, no hi havia classe i em vaig quedar a treballar per a l'organització del curs.

Va arribar un camió de material escolar que s'havia de descarregar. Vaig parlar amb l'inspector per telèfon i em va dir que buscara al senyor alcalde perquè li manara a la brigada de l'ajuntament descarregar el camió.

Vaig anar a buscar el senyor alcalde però aquest estava al mig de la processó del dia de Sant Mateu i jo pel mig de la processó fins que al final vaig desistir i vam haver de descarregar-ho tot el camioner, Juan (l'home de Pepi) i jo.

Ara Guillermo ens agradaria que et despedires del centre. És clar, -s'emociona i entre llàgrimes-continueu sent com fins ara i espere que us vaja a tots molt bé.

Teresa Sánchez: professora de plàstica

És la professora de plàstica de l' I.E.S de Sant Mateu on ha impartit classe des de ja fa set anys. Els seus companys ens han informat que és una dona molt treballadora i a pesar que té tres fills menuts i viu a València ve tots els dies a fer classe, compleix amb les seues obligacions. A més col·labora amb totes les activitats que es realitzen al centre. En fi, és tota una institució al centre.

-On anirà l'any que ve?

Segurament a Almenara.

-Per què se'n va de l'I.E.S de Sant Mateu?

Perquè estaré més prop de casa.

-Trobarà a faltar els alumnes del centre?

Sí, els trobaré a faltar, però espere que no massa perquè això voldria dir que entre els d'aquest centre i els pròxims hi hauria molta diferència.

-Què és el que més li ha agradat del centre?

El que més m'agrada d'aquest centre és l'ambient de treball i de cooperació que hi ha.

-I el que menys?

El que menys m'agrada és sense dubte la llunyania de l'institut a casa.

-Recorda alguna anècdota graciosa de la seua estada al centre?

No se m'acut res ara...Bé, recorde una volta que vam trobar una cabra per la carretera, va estar dies apareixent pel camí. Pareixia que ens seguia, i cada dia ens la trobavem a un lloc...Però no recorde cap cosa graciosa. Segur que hi ha moltes altres anècdotes amb els companys que ha fet més amena la meua estada al centre.

-Voldria dir algunes paraules per acomiadar-se del centre?

Sí, espere que ens trobem de nou algun dia en el treball o a les festes de Sant Mateu ja que solc venir. També propose que en alguna ocasió es faça unencontre entre vells alumnes i professors, ja que estaria encantada de venir.

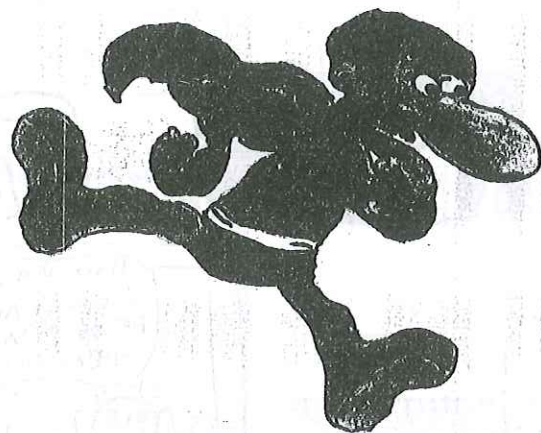
Fet per:

Jessica Mateu 4c

Alfredo Roé 4c

SUPER LOPÉ

Per Lucas Comerç (4t D)

EL NOSTRE SUPER HEROI
NO S'AP QUÈ FER.

EL NOSTRE AMIC HA TINGUT
UNA IDEA.

INSTITUT F.P.

QUÈ PODRIA
FER?

EL NOSTRE AMIC
ESTÀ DECIDET

HE? ESTÀ FENT EL
QUE NO PENSE, QUEM.
PERO.....

JE, JE
JE.

FESTA

CASA DELS QUE
FAN CAMPANA

Fi

EL MIRACLE DE LES COVES

Aquesta rondalla me la va contar la meua àvia quan jo era molt petita; aleshores no la comprenia molt bé, però ara ja entenc el seu significat.

Tot va ocórrer l'any 1947, fa cinquanta -dos anys. Per aquell temps la gent era molt religiosa, creia molt en la Verge i en la resta de sants. El que vull dir amb això és que no se sap si és veritat o mentida, encara que els covarxins afirmen haver-ho vist.

Bé, la vespra de la Mare de Déu de l'Assumpció, una xiqueta de poc més de deu anys assegurà haver vist la Verge en una de les coves de la Moreria (la muntanya amb més alçada de les Coves) ; en un principi ningú va creure aquesta història, però, aquella matinada centenars de persones ompliren les valls de la Moreria. Gent de tot el País Valencià i fins i tot de més lluny es presentà amb carros, a peu o amb algun cotxe (que per aquell temps eren pocs els qui en tenien).Portaren la xiqueta als muscles fins a la cova on ella deia haver-la vista i esperaren hores i hores.Ningú va veure la Verge, sols alguns afortunats van poder admirar algunes ombres que apareixien i desapareixien a una de les parets de la cova.

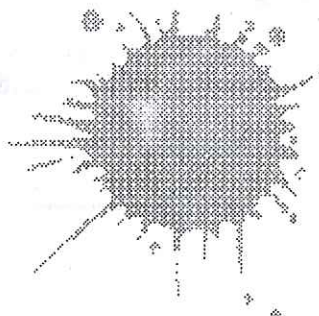
La noia afirmava que aqueixa vesprada la Mare de Déu li havia dit que havia de parlar amb tota la gent possible i convèncer-los que anaren a la cova perquè totes les malalties desapareixerien amb una benedicció seua. La majoria de la gent no va veure res, però , segons la meua àvia que hi era present, molts malalts greus es van llançar al riu i les seues malalties van desaparèixer, suposadament a causa de l'aiga del riu que havia estat beneïda per la Verge.

Des d'aleshores, el pobles de Les Coves és considerat per tots els vells com un poc sagrat , ja que la Verge el va elegir per a millorar la vida d'alguns malalts.

Actualment en eixa cova encara es poden veure unes ombres que representen Maria , com si es tractara d'una foto antiga.

La xiqueta és monja i viu a Barcelona, on tots la consideren una elegida de la Verge.

Recollit per Sandra Saura (3r D)

El rebuig

Fores tu el despertar del meu amor,
espurna de ma passió amagada,
que canvià aquesta cara apagada
i li va donar un bonic color.

Però prompte va arribar el dolor
per sentir que la flor em rebutjava
i veure que ja estava enamorada
d'un altre aspirant amb molt més honor.

Aquesta vastíssima passió,
que va sortir de ben a dintre meu
i que ara sol em produeix enuig,

és un sentiment de frustració
per no haver demanat abans a Déu,
impedir el seu dolorós rebuig.

Jordi Aicart (4t c)

La teua absència

Quan tu no estàs
la meua vida no té sentit.
Quan tu te'n vas
el món és cada cop més petit.

La llum del sol no arriba al meu balcó
i sento la teua veu de lluny
com tornada pel ressó.

Sé que si de mi et separen
res tindrà valor, res serà igual.
Els dies passaran com setmanes,
i en aquest espai sense fronteres
em perdré per sempre
angoixada en un món sense direcció.

Llavors sabré... que t'estimo.
Llavors sabré que... t'odie.

Per a D.G. Anònim (4t C)

POEMA

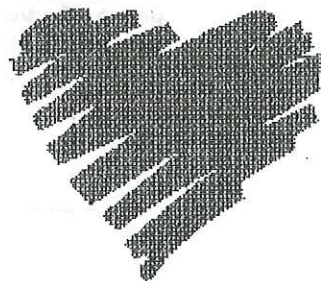
La llum de l'albada em porta el teu record,
la teva mirada, el teu somriure
la llum dels teus ulls em fa continuar,
el teu calor em fa sentir-te a prop.

A la nostra cambra ja no hi ha llum
la foscor de la teva absència em fa mal
allò que em vas prometre ho has oblidat
només queda el record del teu perfum.

"Mai t'oblidare, em va dir abans de marxar
i em vas deixar una flor sense un adéu,
la flor s'ha mort i encara no estàs aquí

Potser encara te'n recordes de mí,
si m'estimes no m'hauràs oblidat
la nostra flama mai es podrà apagar

anònim (4t c)

EL TOT

De tots, ell és el sentiment més noble,
enmig la batalla, un camp de roses,
un raig de llum en la càlida costa,
la claror del dia entre la nit fosca.

Tothom el sent, d'una manera o altra,
ningú pot negar haver-lo notat,
no pots fugir del seu poder grandíols
que et fa veure tot com meravellós.

Les coses pareixen més boniques
quan de cop et clava una fletxa
l'àngel purificador que el porta.

Només el somriure de la persona esperada
és una vida sencer, la vida eterna,
no et cal res... llevat la seua mirada .

M.E.K (4t C)

EL RECORD

Com els ocells en llibertat
volen lliures els meus records,
però la gàbia del meu cap,
els amaga com a tresors.

L'un és groc i em recorda el sol,
a dies d'estiu i d'alegria ;
l'altre és obscur i em porta el plor
recordant la passada estima.

Pensant en allò que he perdut
sense entendre, sense acceptar
que avui no és més que un ocell gris.

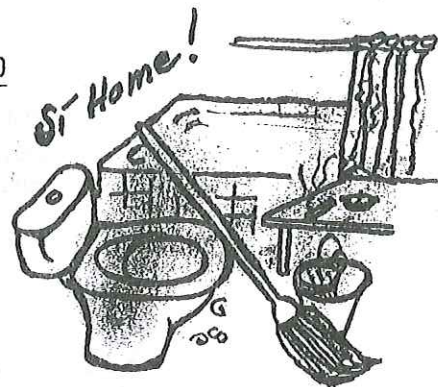
Volguera jo, amb el teu ajut,
l'ocell dins el cor empresonar
i ja per sempre ser feliç.

Per a R.C.I. Anònim (4t C)

Los cursos intensivos, de una semana de duración cada uno, se impartirán durante los meses de invierno.

LISTA DE CURSOS QUE SE IMPARTIRÁN ESTE AÑO

CURSOS INVIERNO '99

- 1.- Cómo combatir la idiotez.
- 2.- Por qué no es malo regar las flores.
- 3.- Tú también puedes ser copiloto (y estar callado).
- 4.- Tú también puedes planchar.
- 5.- Preserva la belleza de tus pies: córtate las uñas.
- 6.- Cómo se llena la cubitera, paso a paso (con diapositivas).
- 7.- Ventajas de contratar un técnico para arreglar los aparatos: tú y la electricidad.
- 8.- Ser padres hoy: una tarea que no termina después del coito.
- 9.- Supervivencia 1: cómo freír un huevo.
- 10.- Supervivencia 2: cómo limpiar el cuarto de baño.
- 11.- Formas de evitar el ridículo al persistir en el error: los riesgos de apostar con tu esposa.
- 12.- Asumir la propia incompetencia es posible.
- 13.- Tú: el sexo débil.
- 14.- Motivos para colocar un rollo nuevo de papel higiénico en el baño cuando el que había se ha acabado, (con diapositivas y ejemplos).
- 15.- Técnicas para mantenerse despierto después del coito.
- 16.- Técnicas para relajarse y dormir aun cuando se tengan ganas de...
- 17.- Cómo bajar la tapa del retrete, paso a paso.
- 18.- El mando a distancia de la tele: cómo compartir la dependencia.
- 19.- Trucos y sugerencias para no intentar parecer más joven que tus hijos.
- 20.- Una meta alcanzable: reducir la ingesta de alcohol.
- 21.- Por qué no es necesario agitar las sábanas después de una flatulencia.
- 22.- Los hombres de verdad también preguntan a los traunseúntes cuando se pierden.
- 23.- Tu ropa (I): cómo doblarla. Uso de las perchas.
- 24.- Tu ropa (II): cómo se guarda la ropa en el armario.
- 25.- Tu ropa (III): uso de la cesta de la ropa sucia.
- 26.- La lavadora, esa gran desconocida.
- 27.- La silla y su función como percha de unos calzoncillos usados.
- 28.- ¿Es posible orinar dentro del retrete? (con prácticas en grupo).
- 29.- Ejercitando los brazos: el vaciado de los ceniceros.
- 30.- Desarrollo locomotor: girar un estropajo jabonoso dentro de una olla sucia.
- 31.- La bañera peluda (o qué hay que hacer después de ducharse).
- 32.- Molestias nocturnas e insomnio o por qué no es conveniente comer galletas en la cama.
- 33.- Cómo hablar con tu pareja sin levantar el tono de la voz.

Aforo limitado a 10 alumnos por clase, dada la dificultad de las materias impartidas

En la Unidad Didáctica de ED. FÍSICA de 1º de bachillerato llamada LA NUTRICIÓN Y EL EJERCICIO FÍSICO, el profesor propuso a los alumnos realizar un trabajo de investigación sobre los alimentos que consumían en casa, comparándolos con una TABLA DE ADITIVOS Y CONSERVANTES que les mostramos a continuación:

ADITIVOS Y CONSERVANTES

Distribuido por el HOSPITAL DE MAJADAHONDA - MADRID.
Dra. Isabel Rodríguez - Colegiada nº 2297-5 Pediatría.

Todos estos aditivos están actualmente autorizados en España y Francia. Es sin embargo nuestro deber dar constancia de lo que son.

Frete a la utilización de estos aditivos, seleccionaremos los productos que Vd. compra, es el comprador quién condiciona las opciones de los fabricantes.

Distribúyalo en su entorno, cuelguelo en sitios visibles y sobre todo, utilícelo... su salud depende de ello.

E-102 Cancerígeno → *Colorantes*

E-110 Cancerígeno → "

E-120 Cancerígeno

E-123 Cancerígeno

E-124 Cancerígeno

E-125 Sospechoso cancerígeno

E-127 Cancerígeno

E-131 Cancerígeno

E-141 Sospechoso cancerígeno

E-142 Cancerígeno

E-150 Sospechoso cancerígeno

E-171 Sospechoso cancerígeno

E-210 Cancerígeno

E-211 Cancerígeno

E-212 Cancerígeno

E-213 Cancerígeno

E-214 Cancerígeno

E-215 Sospechoso cancerígeno

E-216 Sospechoso cancerígeno "Salchichas Carnofrío"

E-217 Cancerígeno

E-220 Cancerígeno "Destruye vitaxina 812, trastornos de piel"

E-221 Perturbaciones intestinales

E-222 Perturbaciones intestinales "Galletas Fontaneda"

E-223 Perturbaciones intestinales "Galletas Cuélera"

E-225 Cancerígeno

E-228 Perturbaciones intestinales

E-230 Cancerígeno, ACC vasculares "Charcutería"

E-231 Sospechoso cancerígeno

E-232 Trastornos de piel

E-233 Trastornos de piel

E-241 Sospechoso cancerígeno

E-250 Cancerígeno "Paté Apis, salchichas Carnofrío"

E-251 Cancerígeno ACC vasculares "embutidos"

E-252 Cancerígeno AYY vasculares

E-311 Cancerígeno. Sensibilidad cutánea, perturbaciones di:

E-312 Sensibilidad cutánea

E-320 Colesterol → *Autofluorescente*

E-321 Colesterol

→ E-330 EL MAS PELIGROSO CANCERIGENO. Leche Ran, Schweppes: quesitos "La vaca que ríe", Fanta naranja, aperitivos en loncha y aceitunas rellenas de Ofa.

E-338 Sospechoso cancerígeno

E-339 Trastornos digestivos "Leche Ofa"

E-340 Trastornos digestivos

E-407 Cancerígeno "Salchichas Carnofrío"

E-447 Cálculos renales

E-450 Cancerígeno "la mayoría de las leches, salchichas C: quesos lonchas Ofa (Fostasa), paté Apis.

E-460 Sospechoso cancerígeno

E-461 Sospechoso cancerígeno, trastornos digestivos

E-462 Cancerígeno

E-463 Cancerígeno

E-466 Cancerígeno

E-467 Cancerígeno

E-477 Sospechoso cancerígeno

*** Los que no aparecen en esta lista son aditivos inofensivos. Cuida su salud

SÍ HOME

NUTRICIÓN

El resultado del trabajo de investigación de los alumnos ha sido sorprendente por la cantidad de productos que contienen este tipo de ADITIVOS, y realmente se plantean concienciarse en cuanto al tipo de productos que han de consumir en el futuro.

A continuación presentamos dos ejemplos de investigaciones realizadas por alumnos de bachillerato:

MIGUEL ANGEL ALBALAT 1º BCN

PRODUCTO	MARCA	ADITIVOS, CONSERVANTES Y IRREGULARIDADES QUE PRODUCEN EN EL ORGANISMO
Nata para cocinar	Reny Picot	E-407: Cancerígeno
Nata montada	El Castillo	E-407: Cancerígeno
KAS limón	Pepsi-cola	E-211: Cancerígeno
Cerezas en almibar	Helios	E-124: Cancerígeno E-127: Cancerígeno
Pepinillos en vinagre	Corbi	E-211: Cancerígeno
Queso para untar	Philadelphia	E-407: Cancerígeno
Lonchas de queso	El caserio	E-339: Transtorno digestivo, E-450: Cancerígeno
Quesitos	El caserio	E-339: Transtorno digestivo
Queso rallado	El caserio	E-330: El más peligroso cancerígeno
Queso rallado	Hochland	E-330: El más peligroso cancerígeno
Callos ternera cocidos	Puig	E-407: Cancerígeno, E-252: Cancerígeno, E-250: Cancerígeno
Crema catalana	Royal	E-102: Cancerígeno(colorante), E-110: Cancerígeno(colorante)
Paté de foie	La piara	E-217: Cancerígeno
Mermelada de ciruela	Savoa	E-102: Cancerígeno(colorante), E-131: Cancerígeno
Flan	Mandarin	E-407: Cancerígeno, E-102: Cancerígeno(colorante), E-110: Cancerígeno

NOEMI MARIN 1º BCN

PRODUCTO	MARCA	CALORÍAS	ADITIVOS Y CONSERVANTES
Zumo de melocotón y uva	Don Simón	47 Kcal	
Soja	Hacendado	33 Kcal	E-330 EL MÁS PELIGROSO CANCERÍGENO
Ravioli	Buitoni	306 Kcal	
Queso finas hierbas	Philadelphia de Kraft	272 Kcal	
Paté	Apis		E-450 Cancerígeno
Mayonesa	Día	58 Kcal	
Naranjada	Aquarius	32 Kcal	E-330 EL MÁS PELIGROSO CANCERÍGENO
Cacao con avellanas	Nocilla	547 Kcal	
Mejillones	Friscos	162,1 Kcal	
Pastel fresco	Royal		E-102 Cancerígeno E-110 Cancerígeno
Lonchas de queso	Hochland	265 Kcal	E-339 Transtornos digestivos E-425 Cancerígeno E-330 EL MÁS PELIGROSO CANCERÍGENO
Atún	Isabel	201 Kcal	
Gelatina	Royal	250 Kcal	E-124 Cancerígeno
Pan de molde	Bimbo	280 Kcal	
Caramelo líquido chocolate	Chovi		E-211 Cancerígeno
Panitos tostados	Ortiz	400 Kcal	
Mallorquina	El Pozo		E-321 Colesterol
Filipinos	Artiach		E-320 Colesterol
Yogur líquido	Central lechera Asturiana	74 Kcal	
Margarina	Artúa	549 Kcal	
Salchichas	Pryca		E-450 Cancerígeno
Leche	Día		E-339 Transtornos digestivos
Quesitos	El Caserio	226 Kcal	E-452 Cancerígeno y E-339 Transtornos digestivos
Naranjada	Fanta		E-330 EL MÁS PELIGROSO CANCERÍGENO Y E-211 Cancerígeno
Rollitos de chocolate	Riskos		E-450 Cancerígeno
Petit-Suisse	Danone	124 Kcal	E-120 Cancerígeno
Lonchas de queso	Tranchetes	263 Kcal	E-450 Cancerígeno y E-339 Transtornos digestivos
Aceitunas	Pryca		E-330 EL MÁS PELIGROSO CANCERÍGENO
Galletas	Chips Ahoy	493 Kcal	E-320 Colesterol

Los enemigos de la cultura.

Como el labrador que ara y siembra la tierra esperando recoger mañana el fruto que lo sostenga, el hombre libre y consciente cultiva su inteligencia y su sensibilidad en la certeza de que será feliz, de que encontrará amores y amigos, almas gemelas que hagan de su paso por la tierra algo con sentido.

Ese hombre consciente e inteligente odia la mentira, soporta el sufrimiento sin una queja e intenta hacer feliz a los que están a su lado. A ese construirse a sí mismo para bien, a ese bucear en las intimidades de los seres que te rodean en busca de comunión espiritual se le puede llamar cultura. Pero esa cultura que uno se hace, paso a paso, que mama y digiera para convertirla en parte fundamental de su espíritu y su carácter tiene muchos enemigos interesados, diversos parásitos que se nutren de la sangre ajena y con ella comercian.

Esos mercachifles deleznable son tantos y tan difíciles de desenmascarar que se me ha ocurrido hacer una lista. Todos venden algo, a veces incluso buenos libros ("Si no siempre entendidos, siempre abiertos..."), pero nada saben ni entienden de comprensión, consuelo, hermandad o amistosa confianza. Esos apologetas de la fácil y caduca diversión que desprecian tus éxitos y fracasos y sólo se interesan por tu dinero. ¿Qué nos venden, entonces? Aquí encontraréis una lista:

- kultura, falsamente alternativa, tan aparentemente innovadora al principio (juguetona, de vanguardia, supuestamente radical y revolucionaria) como inane, vana y hueca a la postre (Okupas, Extremoduro, Punks, Molotov, etc.);

- la CULTURA, así con mayúsculas, académica y seria, revestida de los honores que redundan en su conversión en una especie de secta para iniciados, esotérica e incluso mística en ocasiones (barbudos orates, bohemios de relumbrón, etc.);

- la culturilla, ese mundo de éxito fácil, libro por cheque al portador, firmas y cócteles donde luce toda vanidad para ocultar las voces y amplificar los ecos estúpidos de los mensajeros de la estulticia;

- la cultureta, de cuatro cuartos, sin matices, para andar por casa, hecha de tópicos y prejuicios, resumen de un resumen resumido, fotocopia borrosa de lo más antiguo y simple;

- la hipercultura, básicamente en inglés, de supermercado, hecha de libros con portadas brillantes y cuadros en que vale más el marco que la lámina, "cultura" de apariencias y qué dirán, de *Señor de los anillos* y ¿aún no lo tienes?;

- la contracultura, ya desfasada, del tiempo *hippie* y los beatniks, pelo largo, camisas de flores y marihuana, escarabajos chillones, piedras rodantes que chocan contra las puertas y las rompen para dejar paso a quién sabe qué navajeros nonainos y pájaros heridos de la guerra del Vietnam, el LSD y la heroína;

- la acultura o incultura imperante, la reducción a la hamburguesa mental de sebo y niño muerto, el imperio de la zapatilla deportiva, las palabras a voz en cuello de los atrevidos inorantes, de las cultas latiniparlas del momento, periodistas deprotivos y políticos, anglófilos de postín, beatos del nuevo encantamiento apocalíptico: el fin de la historia y la(s) cultur(a)s de la persona.

- la cultura *nacional* (sic) de la raza y el imperio por mandato divino, destinada a un pueblo elegido, luz eterna que guía hacia la tierra prometida a unos pocos, cantada por los profetas del nuevo día a una masa humana que en realidad se reduce a un nadie.

La cultura auténtica es vida y creación. Nunca está quieta. Y además esautónoma, personal e intransferible, no aprendida sino lentamente elaborada, gota a gota, con placer de enamorado, como el hedonista que vislumbra un nuevo edén en su espíritu y en su imaginación, como ese charlatán apasionado y locuaz que se deja

transportar dulcemente por un arrebató profundo: ser uno mismo y compartir lo mejor de su vida.

Francisco de Pedro.

Defensa del aburrimiento.

¿Por qué todo ha de ser divertido y ruidoso? ¿Por qué se nos ofrecen sopas divertidas, colores divertidos o programas divertidos cuando en realidad no son más que novedades llamativas, chocantes o estúpidas de lo que siempre ha existido: el viejo y rancio impulso de estar a la moda, de consumir lo último que se haya producido?

Tan horrible es cerrarse a las innovaciones como dejarse arrastrar por ellas sin ningún criterio. Y menos que nada, las clases deber ser divertidas, pueden serlo, pero no es su finalidad. Para pura y rasa diversión están los juegos, el circo, las series de televisión...

Francisco de Pedro.

Diumenge, 6 de juny de 1999

Avui es compleixen 7 setmanes des que vam decidir reunir-nos cada diumenge al voltant d'aquesta font per manifestar el nostre rebuig a la guerra dels Balcans, la nostra oposició tant a la neteja ètnica duta a terme per les tropes sèrbies, com a la decisió presa per l'OTAN d'iniciar els bombardejos contra Sèrbia.

Ens hem fonamentat en aquesta doble oposició: NI OTAN NI MILÒSEVIC. Contra Milòsevic, per raons òbvies, denunciant la seua política criminal, la qual ha portat com a conseqüència un nombre desconegut de morts i vora 800.000 refugiats. Al mateix temps, ens hem manifestat pel dret de la població albano-kosovar a viure a Kosovo amb llibertat i seguretat.

Contra l'OTAN perquè s'ha saltat la legalitat internacional al no esperar la resolució del Consell de Seguretat de Nacions Unides i perquè ens ha paregut moralment il·legítim posar en perill la vida de la població civil sèrbia, que per a nosaltres, no és responsable de l'actuació de l'exèrcit de Milòsevic.

Aquesta setmana, encara que els bombardejos sobre Sèrbia continuen després de 72 dies, el Parlament serbi ha acceptat la proposta de pau del G-8, els 7 països més rics del món junt amb Rússia, país al qual l'OTAN ha necessitat per fer possible la pau i el dret de veto del qual va ser l'excusa de l'OTAN per a no consultar les Nacions Unides.

Tots els mitjans de comunicació han destacat la notícia com una derrota dels serbis i un triomf dels països de l'OTAN. Però com sempre, la realitat és molt més complexa. En aquesta pau, que desitgem que siga real, ens pareix que els únics vencedors han sigut: els EE.UU que han volgut fer-nos creure als europeus que no som capaços de resoldre els nostres conflictes, el complex econòmic-industrial militar al qual li ha interessat legitimar l'ús de la força en les relacions internacionals i els qui reclamen per al futur noves inversions en armament (defensa, diuen ells).

S'han destruït refineries petrolíferes amb les conseqüents emanacions tòxiques, s'han bombardejat fàbriques químiques que contaminen els rius, s'han llançat bombes de grafit que desprenen pols cancerígena, s'han tirat bombes radioactives d'urani empobrit, s'han utilitzat bombes de fragmentació que sembren milers d'artefactes similars a les mines antipersona i, el que és més greu, s'ha acabat amb la vida de milers de persones. De quina victòria estan parlant els diaris?

Per a nosaltres el que ha quedat demostrat és que no ha pogut resoldre el problema només l'OTAN, sinó que han necessitat la intermediació de Rússia i de la diplomàcia, fent servir un interlocutor de Finlàndia, país que no pertany a l'OTAN i encarrilant la solució al conflicte donant protagonisme a l'ONU.

Voler demostrar que només la força destructiva de l'OTAN ha estat capaç de fer cedir Milòsevic seria mancar a la veritat perquè els països de l'OTAN es trobaven també en una situació sense eixida davant la falta de recolzament popular als bombardejos com demostra el sondeig fet per DEMOSCOPIA per al diari "EL PAÍS" amb una mostra de 17.500 enquestes realitzades entre el 26 de maig i l'1 de juny, és a dir, abans que el Parlament serbi diguera sí a l'últim pla de pau i on es reflectia que el 69% dels enquestats era partidari del cessament immediat dels bombardejos i el 88%, d'una eixida negociada per l'ONU.

Aquestes dades podrien fer reflexionar a aquells que pensen que nosaltres, les persones del carrer, només podem patir pacientment les decisions dels nostres governants i que no podem fer res per influir-hi.

Encara que el camí de la pau siga difícil i problemàtic, sempre serà millor que el camí sense sentit de la violència.

Per acabar, volem donar les gràcies a tots i a totes els qui han vingut algun diumenge a la font i també als qui, sense vindre, ens han mostrat el seu suport i respecte.

Amb el desig que aquest diumenge siga l'últim, ho tornarem a dir:

Que callen les bombes i que el poble kosovar torne a casa seua.

Todos los años, mientras he estado en el IES de Sant Mateu, he organizado actividades extraescolares con el objetivo de que los alumnos tuvieran contacto con los deportes en la Naturaleza.

Estos últimos años, se han puesto de moda los DEPORTES DE AVENTURA, han surgido muchos deportes nuevos y seguirán surgiendo (por ejemplo esquiar en bicicleta, motos acuáticas sobre césped... los vemos en televisión a diario). Lo importante es que ha cambiado la mentalidad de la gente y ahora casi todos los centros de vacaciones que se precien ofrecen este tipo de actividades. Con el resurgimiento del turismo rural se han creado numerosas empresas de deportes de aventura, que ofrecen muchas ventajas:

- Realizar este tipo de deportes de aventura.
- Fomentan la creación de puestos de trabajo.
- Repercuten en el crecimiento del turismo.
- Elevan la calidad de vida de las comarcas.

En nuestra provincia hay numerosos lugares donde se realizan este tipo de actividades, sólo teneis que acudir a los centros de información i turismo más próximos, ayuntamientos o asociaciones juveniles y de excursionismo.

Los nuevos estudios de FORMACIÓN PROFESIONAL de Educación Física ofrecen numerosas salidas profesionales, por ejemplo en el IES de Benicásim se imparten CICLOS FORMATIVOS DE GRADO MEDIO Y SUPERIOR:...

- GRADO MEDIO: Técnico en conducción de Actividades Físico-Deportivas en el Medio Natural.
- GRADO SUPERIOR: Técnico Superior en Animación de Actividades Físicas y Deportivas.

* Si quereis más información dirigiros al Departamento de Orientación, o al profesor de Educación Física. También podeis llamar directamente al IES de Benicásim.

Este curso los alumnos de 3º ESO hicieron dos salidas, la primera fué la subida al "TURMELL", y la segunda fué en MORELLA, donde hicieron tiro con arco y escalada.

Los alumnos de 4º de ESO tenían previsto realizar una acampada en PENYAGOLOSA, pero fueron castigados por la directora del Instituto y no se ha hecho.

Sí que pudieron realizar las actividades los alumnos de bachillerato, que fueron al Pirineo (SUPER ESPOT, LLAVORSÍ y PARQUE NACIONAL DE AIGUES TORTES). Las actividades realizadas fueron rafting, tiro con arco, descenso de barrancos, quads, hípica senderismo y rutas 4x4 al lago San Maurício.

La ESQUIADA, durante la Semana de Pascua, la hicimos en la Estación de LA MASELLA. A parte de esquiar, por las tardes hicimos visitas: Andorra, entrando en CALDEA. Puigcerdà, pista de hielo, discoteca.

También los días de extraescolares en el IES, hemos hecho actividades como TIROLINA, ESCALADA, RAPEL...

JOSE ANTONIO CANSINO. PROF. ED. FÍSICA.

-TURISMO ACTIVO:***AIGUA AVENTURES.**

Tel.:22 60 98-908/56 94 32.Canoa, kayak, multiaventura.

***ALTRETUR-MAS DE BORRÀS.(Villahermosa del Río).**

Tel.:25 56 75 - 76 07 38.Senderismo, circuitos de bicicleta de montaña, visitas guiadas(culturales e itinerarios en la naturaleza), circuito de aventura y en la naturaleza para niños y jóvenes en el Mas de Borràs, visita a exposición etnológica en el Mas de Borràs.En proyecto alquiler de bicicletas de montaña y canoas.

ZONA DE ESCALADA MONTANEJOS.Información ayuntamiento de Montanejos, Tel.:13 10 32.**RM AVENTURA.(Montanejos). Tel.:13 10 79**

Escalada deportiva, espeleología, rappel, descenso de barrancos, treking, tirolina, etc.

***GM AVENTURA.Tel.:964/443000.**Deportes aventura(bicicleta de montaña, senderismo, escalada, puenting, tiro con arco, canoas,...), actividades, medioambientales, rutas guiadas, turismo cultural,etc..

***MAS DE LA FONT.(Catí)Tel.:76 50 11**

Turismo ecuestre, picadero.

***MAS DE FERRE(Morella)Tel.:16 08 97**

Turismo ecuestre, picadero.

***ESPORTVERD.Tel.:17 32 51.908/66 57 64**

Deportes de montaña y aventura en la comarca de Els Ports y alrededores.(senderismo, espeleología, escalada, bicicleta de montaña, rappel, tirolina, barranquismo,etc...)

***ZONAS DE ESCALADA Y RAPPEL**

Ràfales."Els Estrets".Servicio Comarcal de Deportes.

Tel.:978/89 03 01.

Peñarroya de Tastavins."Rocas del Mas Mut".

Cantavieja."Zona el Rovellar".

Villarluengo."Órganos de Montoro".

Peñagolosa.Altretur.Tel.:964/25 56 75

*DESCENSO RÍO EN CANOA

Turística del Guadalupe (Ladruñán). Río Guadalupe(Castellote).Tel.:público Ladruñán:978/84 81 50.

Altretur.Río Villahermosa.Tel.:964/255675 - 25 60 52.

GM Aventura. Pantano de Ulledecona.Tel.:964/44 30 00.

*ELSPORTS.

Tel.:964/17 31 17 - 989/12 09 13.Aula de montaña(senderismo, espeleología, bicicleta de montaña...)

Albergue "La Parreta".Ptda. Parreta. Villafranca.

Tel.:964/76 22 51. Deportes de montaña y actividades medioambientales.

*PUZZLE.

C/Rosario, 1.Molinos.Tel.:978/88 32 14.

Turismo de aventura y deportes.

COVADONGA MARTÍNEZ 2º BHCS

PER QUÈ...

ALS JOSEP SE'LS ANOMENA PEP ?

El diminutiu sembla tenir les seues arrels a les primeres etapes del cristianisme, a principis de la nostra era. En aquella època en què els cristians eren ferotgement perseguits, ells mateixos es van crear una simbologia per a fer referència, en clau, als seus objectes de culte i figures venerades. Així, per exemple Jesucrist estava representat per un peix.

Prenent com a base el dogma de fe del cristianisme sobre la concepció immaculada de la Verge, les referències a Sant Josep s'efectuaven amb el qualificatiu de **Pater Putativo** (del llatí, pare aparent). Aquesta definició es veié simplificada per motius de clandestinitat, a les inicials de les dues paraules **P.P.**, com apareix a les parets d'algunes catacumbes. La seua lectura conforma la paraula "pepe", que s'ha transmés fins als nostres dies com el diminutiu de Josep.

ELS CIRURGIANS VESTEIXEN DE VERD?

Els cirurgians, a l'igual que les infermeres, vestien de blanc, símbol de la puresa, fins el 1941, quan un metge decidí que el contrast de la sang amb el blanc de l'uniforme era repulsiu i massa gràfic. Per a substituir el color de la seua roba de treball elegí un verd que neutralitzava la brillantor i el contrast de la sang roja.

QUINA...

ÉS LA FÓRMULA DE LA COCA-COLA?

Un dels secrets més ben guardats del món és, sens dubte, la fórmula de la coca-cola. Sols dues persones de la companyia, que tenen prohibit viatjar juntes per si ocorre un accident, la coneixen. Quan una mor, l'altra decideix qui ha de ser el successor.

Tanmateix, sofisticats mètodes d'anàlisis químiques, com la cromatografia de gasos, han permés revelar en part la seua composició i el sistema per a la seua elaboració. De fet, s'ha aconseguit produir imitacions bastant fidels a la popular beguda. El 99% de la coca-cola no és més que aigua carbonatada amb sucre, mentre que l'1 % restant correspon a multitud d'ingredients curiosament dosificats: sirop de caramel, cafeïna, àcid fosfòric, glicerina, extracte de vainilla, fulles de coca descocainificades, i extractes de nous de cola (substàncies que ja incloïa la fórmula original de 1886 i que donen el nom al producte). L'últim component, responsable del sabor, està constituït per una selecció d'olis naturals destilats, a més de l'ingredient 7x, el més misteriós de tots i que encara no ha pogut ser identificat.

QUIN...

ÉS L'ORIGEN DEL NOM DELS CONTINENTS?

Els noms dels continents, excepte el d' Amèrica i Oceania , tenen el seu origen en la mitologia de la Grècia clàssica. Europa, s'anomena així en record d'una nimfa de gran bellesa que despertà l'amor de Zeus.

El continent asiàtic rep el seu nom de la deessa homònima Àsia , fruit del matrimoni entre Oceà i Tetis, mare de les fonts i dels rius. Per la seua banda Àfrica pren el seu nom d'una dona d'aspecte oriental, asseguda sobre un elefant i que subjecta amb una mà la banya de l'abundància i un escorpí, en l'altra. Oceania prové d' Oceà, el Déu-riu universal, el corrent del qual ho banya tot per a tornar finalment sobre ell mateix.

Quant a Amèrica, deu el seu nom al navegant d'origen italià Americo Vesputio. El cas de l'Antàrtida és especial. Prové de la veu grega *antartikos* , per oposició a *artikos*, que al seu torn deriva de la paraula *arktos*, que significa ós per trobar-se l'estrela polar en la constel.lació de l'Ossa Menor.

QUANTES...

LLENGÜES ES PARLEN EN EL MÓN ?

Segons confirmen els lingüistes, en l'actualitat es parlen en el món uns 5.000 idiomes i dialectes, dels que 850 es practiquen a l'Índia. Encara que la llengua més parlada és el xinés mandarí (700 milions) seguit de l'anglès i de l'espanyol, el més complicat de practicar és el *chippewa* , el llenguatge dels indis de l'estat de Minnessota. La seua dificultat rau en l' inacabable llistat de formes verbals (més de 6000) que cal memoritzar per a poder dominar-lo.

Com és d'esperar, no hi ha ningú al món que parle tots els idiomes. Segons els neurofisiòlegs, el nostre cervell està capacitat per a aprendre 20 o 25 llengües a la vegada.

QUANT...

PODEM RESISTIR SENSE BEURE NI MENJAR ?

L'absència absoluta d'aliments ingerits suposa que l'organisme ha d'anar utilitzant els nutrients fonamentals que el constitueixen. Els carbohidrats, per exemple, es gasten completament a les 24 hores. Després, el subjecte viu dels seus greixos que duren 2 dies . Quan s'esgoten, s'acudeix a les proteïnes. El procés letal és irreversible i esdevé entre les 4 i 7 setmanes. Més fulminant és el fet de no beure líquid. A partir de les 36 hores, l'estat de la persona és greu.

ANALISIS DEL CONTEXTO SOCIO-CULTURAL Y ECONOMICO DEL I.E.S. SANT MATEU

INTRODUCCION. Los centros de primaria de Canet, Cati, Cervera, Xert, Les Coves, La Jana, Salsadella, Sant Mateu, Tirig y Traiguera, están adscritos al I.E.S. de Sant Mateu, por lo que la práctica totalidad de nuestros alumnos proceden de estos diez pueblos. Así pues, dado que nuestro Instituto es un centro comarcal tenemos que hacer un estudio de nuestro ámbito de influencia para adecuar el futuro P.E.C. a la realidad que se desprenda de dicho estudio.

• **A) SITUACION GEOGRÁFICA :** Nuestra comarca está situada al Norte de la provincia de Castellón en el sistema Ibérico valenciano y su pie de monte, a una altitud sobre el nivel del mar que oscila entre los 271 m. de Traiguera y los 661 de Catí.

Entre los diez municipios suman 698 Km², (el menos extenso es La Jana con 19 Km² y el más extenso Les Coves con 136 Km²) y cuentan con una población de unos 11.000 habitantes (el menos poblado es Tirig con 575 h. y el más poblado Les Coves con 1857 h.). la densidad de población es de 15 h/Km².

B) ESTUDIO DE LA POBLACIÓN: El aspecto más interesante es el análisis de la composición por edades de la población. Este análisis lo realizamos a partir de la pirámide de edades, la cual nos muestra que nos encontramos ante una población sumamente envejecida, siendo los grupos con más de 60 años los que cuentan con un número mayor de personas.

Este elevado número de personas ancianas conlleva un índice de dependencia muy alto, de tal manera que por cada 100 personas que están en edad de trabajar hay 71 que dependen de ellas.

Por otra parte, las bajas tasas de natalidad comportan un índice de envejecimiento muy elevado, que se traduce en las siguientes cifras: por cada 100 personas hay 32 que tienen más de 65 años y, lo que es más grave, por cada joven de menos de 16 años hay 3 personas con más de 65.

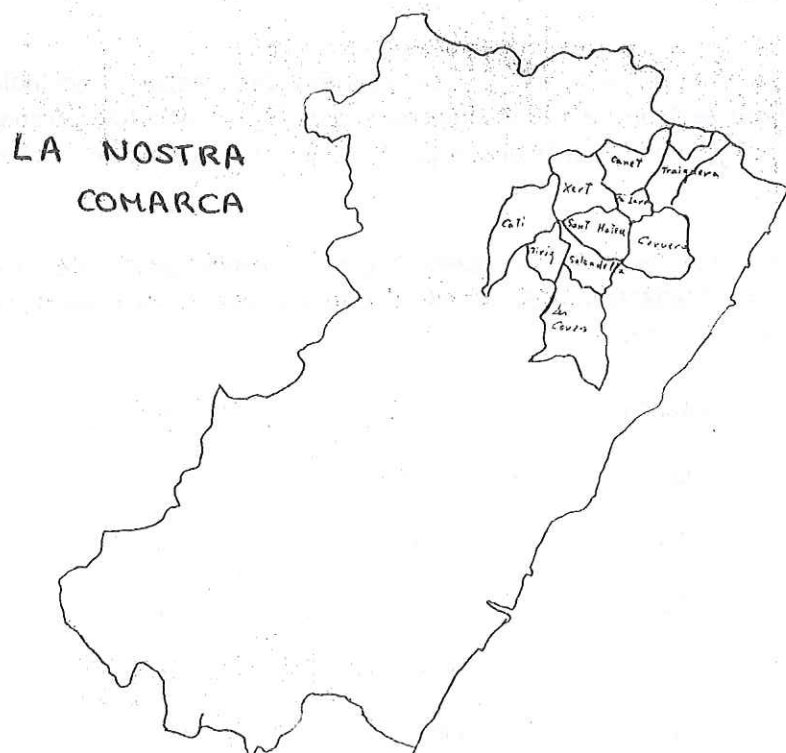
• **C) ANALISIS DE LA POBLACIÓN OCUPADA SEGÚN LA RAMA DE ACTIVIDAD ECONÓMICA Y SEXO:** el total de las personas ocupadas por sectores de actividad es el siguiente:

	COMARCA	%	ESPAÑA
Agricultura	1454	36,6%	9%
Industria	1053	26,5%	20,6%
Construcción	460	11,6%	9,4%
Servicios	995	25%	61%
TOTALES	3962	100	100.

En contraposición, las cifras de paro son también muy distintas. Para el conjunto del Estado el paro es del 14% mientras que en nuestra comarca es del 5,5%.

D) ANALISIS DE LA POBLACIÓN SEGÚN EL NIVEL DE INSTRUCCIÓN. En primer lugar hay que decir que este estudio se hace en base a los datos del último censo, es decir, de 1991 . Desde entonces , 10 promociones de estudiantes han finalizado la enseñanza secundaria en el I.E.S. de Sant Mateu, por lo que las cifras referidas a 2º y 3º grado deberan ser corregidas al alza. De cualquier modo, las cifras con las que contamos son las siguientes:

Por último hay que decir que el 99% de la población es autóctona; pero en los últimos años se ha integrado en nuestra colectividad una minoría racial compuesta por ciudadanos magrebies, cuyos hijos en edad escolar tienen enormes dificultades para incorporarse a nuestro sistema educativo, estas dificultades derivan de su total desconocimiento de nuestras dos lenguas cooficiales.

SÍ HOME !

Bestiari arcà

Adolf Gisbert

Troba l'animal que s'amaga sota l'endevinalla.

Busca en mi, si pots, virtut:
menge al fang i faig bon rot;
morro tort duc, cap ben cot;
malcarat, tinc geni curt.

Sóc insecte xuplador
que s'ha d'afluixar la trinxa
quan la pell d'algú esgarrinxà.
Cura amb mi, que faig pudor.

Pobre de solemnitat,
no tenint on caure mort,
una casa m'han llegat,
on m'instal·le. Quina sort!

Conec bé Ohm, Volta i Watt
i, com no?, també Ampère.
Si creus que m'has atrapat,
ni ho intentes. Això espere.

Arrossegue per la ufana
un llistat i llong carpó,
jo, cosí prim del tritó
i oncle de la sargantana.

Visc ací com al Marroc,
sóc més lenta que les hores,
duc cotilla com un roc
de la qual isc per les vores.

Jo sóc una pedra amb boca
sense dents i amb llengua dins;
hi ha qui se'm menja a dotzenes
en els restaurants més fins.

Em vist ploma de color
més vistosa que l'arc iris,
i contraste, xarrador,
amb la pau del riu i els lliris.

Trenta litres al pancell
són tot el meu combustible
per travessar el Sahel
sens recanvis ni fusibles.

Barba duc, llarg el cabell:
jo no vull perruqueria;
a ningú ret vassallia
i a la cua duc pinzell.

Mira que no sóc gallina,
ans au dura de pelar,
i si el gos cuida la llar,
també jo, fada madrina.

Tinc, d'antílop, la peülla;
de cavall, potes i cua;
banyes com de búfal. Bru
sóc, gregari, i alt com tu.

SOLUCIONS

(la iguana)

(el dromedari / el camell)

(l'anguila elèctrica)

(la xinxa)

(el nyu)

(l'oca)

(el lleó)

(el porc javalí o senglar)

(la tortuga mediterrània)

(el lloro)

(l'ostra)

(el bernat ermità)

SÍ HOME !

Bestiari arcà

Adolf Gisbert

Troba l'animal que s'amaga sota l'endevinalla.

Puge en l'orella i al nas
i em plau tant fem com confit;
a ningú no faig profit
i amb mi sesta no faràs.

Peix més llarg que la Quaresma,
tant com dia sense pa,
pots tocar-me amb la mà
sí, en veure'm, no perds l'esma.

Si el teu nom dius, te'l recite,
i enraone per a mi;
xarre i xiule sense fi
i no calle fins que em gite.

En el fons del mar, sóc nyap
malcarat, gras i ventrut;
aplanat, tot jo sóc cap,
i en el plat, no gens eixut.

Peix no sóc, ni cranc ni cuc;
vestisc blanca gavardina,
sóc veí de la petxina
i en suquet faltar no puc.

Quan jo toque la maraca
remenant el cul en alt,
toca el dos o para estaca
per davant de tu, o pal.

Acampat, no dorm al ras;
tem només aixada i rella.
Més que en tenda, em veuràs
en parada i en paella.

Mig europeu i africà,
natural d'una breu illa,
sóc blau cel, verd o bresquilla,
cante i cap dins de la mà.

Molt silent –no sibilant–
pel desert quan ix la lluna,
essa sóc que va solcant,
semovent, constant, la duna.

Tinc, robust guerrer viril,
cara encesa i molt mal geni,
mes m'avinc a un conveni
amb qui em trau la puça vil.

Cànid, sóc rebordonit,
intocable com el mingo,
i el ramat tinc aterrit.
Si m'encertes, canta: "Bingo!"

Campaneta duc, no esquella,
que és un instrument de vaca
quan em pelen em veig flaca
i mai no em veu ningú vella.

SOLUCIONS

(el mandril)

(l'escurçó)

(el rap)

(el periquito)

(l'ovella)

(el canari)

(la mosca domèstica)

(el cròtal)

(el caragol o cargol terrestre)

(el congre)

(la galera o cigala)

(el dingo)

Mónica
Jose Antonio

INTRODUCCIÓN

Como contamos con vuestra visita, simplemente hemos pretendido facilitaros estancia en esta comarca.

Nuestro trabajo ha consistido en la recopilación de todos aquellos datos que hemos considerado que podrían ser de vuestro interés.

Han sido los alumnos del Centro quienes han decidido qué lugares, platos, alojamientos y fiestas locales de cada una de sus localidades podrían resultar más atractivos; nuestra labor ha consistido en coordinar y organizar la información aportada por nuestros alumnos. Esperando que os sirva para conocer mejor el entorno de la Valltorta.

Besotes mil

ÍNDICE

Albocàsser.

Coves.

Sant Mateu.

Tírig.

Xert

ALBOCÀSSER

Visitas turísticas:

- Prado y Ermitorio de Sant Pau S.XV-XVIII
- Barranco de la Valltorta.
- Fuentes: "La Tosca" y "Maria Brusca"
- Iglesia de la Asunción S. XVII
- Iglesia de los Santos Juanes SXIII
- Retablos góticos de los Santos Juanes y de la Esperanza.
- Ermites: Sant Pere Màrtir, SXV
La Esperanza, SXV
San Miguel, SXV-XVIII
Casco Antiguo

Gastronomía:

"Olles", carnes a la brasa y ajoaceite, butifarras, "pastisssets", "coquetes", almendras garrapiñadas, "coca celestial".

Fiestas:

17-Enero Sant Antoni Abad.

Feria Ermitorio de Sant Pau. Fin de semana más próximo al 29 de junio.

13 al 29 de Agosto: Fiestas Virgen de la Asunción.

7 y 8 diciembre: Purísima Concepción: Fiesta de los Quintos.

Alojamientos:

Pensión La Perdigana. Ptda. Sant Pau

Tel. (964)428008

Casas Turismo Rural. Inf.TURISTRAT C/ Gaspar Fuster nº 13 Tel.: (964)428432

Restaurantes:

Bar Pedro; Gral Mola. 13 Tel. (964)428052

Bar Eladio; Calvo Sotelo 11 Tel.(964) 428134
Mesón San Roque; San Roque 43 Tel.(964)428136
Hostería "El Maestrat" Ermitorio Sant Pau.
Bar Teyma; Gral Mola 12 Tel.(964) 428277

COVES

-ITINERARIS TURÍSTICS:

- 1- La Moreria.
- 2- Les Coves del Mata.
- 3- La Torre Bri.
- 4- Sn Vicent. Ermita.
- 5- L' Esglesia.
- 6- L' Esglesia Vella.
- 7- Fer la ruta dels molins.
- 8- El molí la Maria.
- 9- El Portalet.
- 10- Exposició de Tomás Roures a l' Ajuntament.

-ALOJAMIENTOS:

- 1- Hotel- Restaurante, "Les Coves", Tel/964426035.

-RESTAURANTES:

- 1- Bar Restaurante les Coves, Pl-España 20 Tel 964426035.
- 2- El Molí C/ST Tomás 10/9644262226.
- 3- Bar. R. El Meson del Reino C/ST Antoni 12 Tel 964426187.
- 4- Bar. R. Alicia C/ ST Antonio 40 Tel: 964426030.

Gartronomia

- 1- L' olla.
- 2- La Paella.

Flaons de Verdura.

Tortades.

Fiestas

Festa de Sant Antoni (Gener).

Festa de Sant Antoni al Mas D' enrieres (Gener)

Festa de la Juventud.

Festes patronals del Mas d' Enrieres (juiny).

Festes patronals D' Agost. (Agost).

SANT MATEU

VISITAS TURÍSTICAS

Recorrido urbano

- Plaza Mayor porticada (S. XIV). Fuente del Angel.
- Ayuntamiento o Cort Nova (S. XV).
- Museo Histórico-etnológico municipal.
- Carreró dels judeus.
- L'Audiència (S. XV).
- Horno gótico (S. XIV).
- Iglesia Arciprestal (S. XIII-XV) (portada románica, portada lateral gótica o porta falsa (S.

XV).

*Reliquias de San Clemente martir y el museo arciprestal.

Sí, home...

- Iglesia de San Pedro (S. XIII-XVIII).
- Museo de les presons (S. XIV-XV).
- Convento de las agustinas (S. XVI-XVIII).
- Palacio Villares (S. XVI).
- Murallas del siglo XIV.
- Museo paleontológico "Juan Cano Forner". (Colección privada).
- Santuario de la Mare de Déu dels Àngels (S. XVI).
- Ermita San Cristobal (S. XIV).

GASTRONOMÍA:

- Olla, Queso.
- Aceite de Oliva.
- Chuletas a la brasa.
- Arroz al Horno.
- "Pastissets", Flan de Almendra, buñuelos, "Prims" y coques.

FIESTAS:

Mare de Déu dels Àngels. (2º sábado despues de Pascua). Fiestas d'Agost. San Clemente, Sta Tecla, San Agustín.

Sant Mateu. 21 de setembre.

ALOJAMIENTOS:

Hostal Rest. Moderno. Pl. Mayor 9. Tel 964 41 62 88

Hostal Rest. Perdi . Historiador Betí, 9. Tel. 964 41 60 82

Hostal Montesa Rest. Au Constitución , 21 Tel. 964.41 62 88

Hostal Rest. Cubano. Historiador Betí 26 .Tel. 964 41 63 95

RESTAURANTES:

Rest. Mare de Déu dels Àngels . Ermita dels Àngels. Tel. 964 41 60 07-41 60 44

Rest. Portal. C/ Feria 119 Tel. 964 41 66 74

Bar Toro. Pl. Mayor, 2 .Tel. 964 41 60 95

Tírig

Visites Turístiques

Rutes i senderisme (rutes marcades)

Arquitectura Rural: Masos, Barraques, Sevals, Sènies, Pous.

Bassa del Colomer i llavadors.

Bassa de les Vasielles.

Pou de la Vila i Pou de la Cadena.

Cova dels Cavalls, Cova del Civil.

Ermita Santa Bàrbara, Església de Nostra Senyora del Pilar (destaca el rellotge solar).

Parc de "Les Serraes".

Pinar de "Les Cisternes".

Exposició del pintor Puig Roda.

Monolito 1986.

¡Sí, home!

Els nostres pobles.

GASTRONOMÍA:

Llanda

L'olla,

Coc amb mel

"Coquetes" (típiques de Santa Quitèria, 22 de maig)

FESTES:

- 25 de juliol, Sant Jaume. Patró.
- 4 de desembre, Santa Bàrbara.
- Pasqua , Festa de Quintos (- Cordà (Coetà))
- 22 de maig, Santa Quitèria.

ALOJAMIENTOS Y RESTAURANTES

Ca l'àvia. C/ Arrabal Sta Bàrbara s/n. Tel. 964 41 86 22

Bar Nou . C/ Nou , 29. Tel. 964 41 85 17

Bar Abel . Av/ Puig Roda, 7. Tel,964 41 85 25

Càmping. Pla de L'Om s/n. Tel. 964 41 86 78

XERT

Visitas turísticas:

- Bodegas Segarra.
- Palacio de los Condes de Pestagua S. XIV.
- Ayuntamiento viejo.
- Horno de la calle Fredes S. XV.
- Iglesia vieja.
- Calles empedradas del casco antiguo.
- Eras.
- Mola Murá.
- Poblado Íbero.
- Ermita de "Sant Marc".
- Cueva "La Labreta" (pinturas rupestre).
- "El Turmell".
- "El Molinar".
- Torre de origen moro.

Gastronomía:

- Olla Xertolina, Fogasses.
- Alosetes, Prims de mida, pastissos i coquets de Sant Antoni.

Sí, home...

Alojamientos:

- Hostal el Maestrazgo. Ctra N-232 Km. 31. Tel; 964- 49 00 60.
- Hostal La Serafina. Ctra. Vinaroz-Morella s/n. Tel; 964- 49 00 59.

Fiestas:

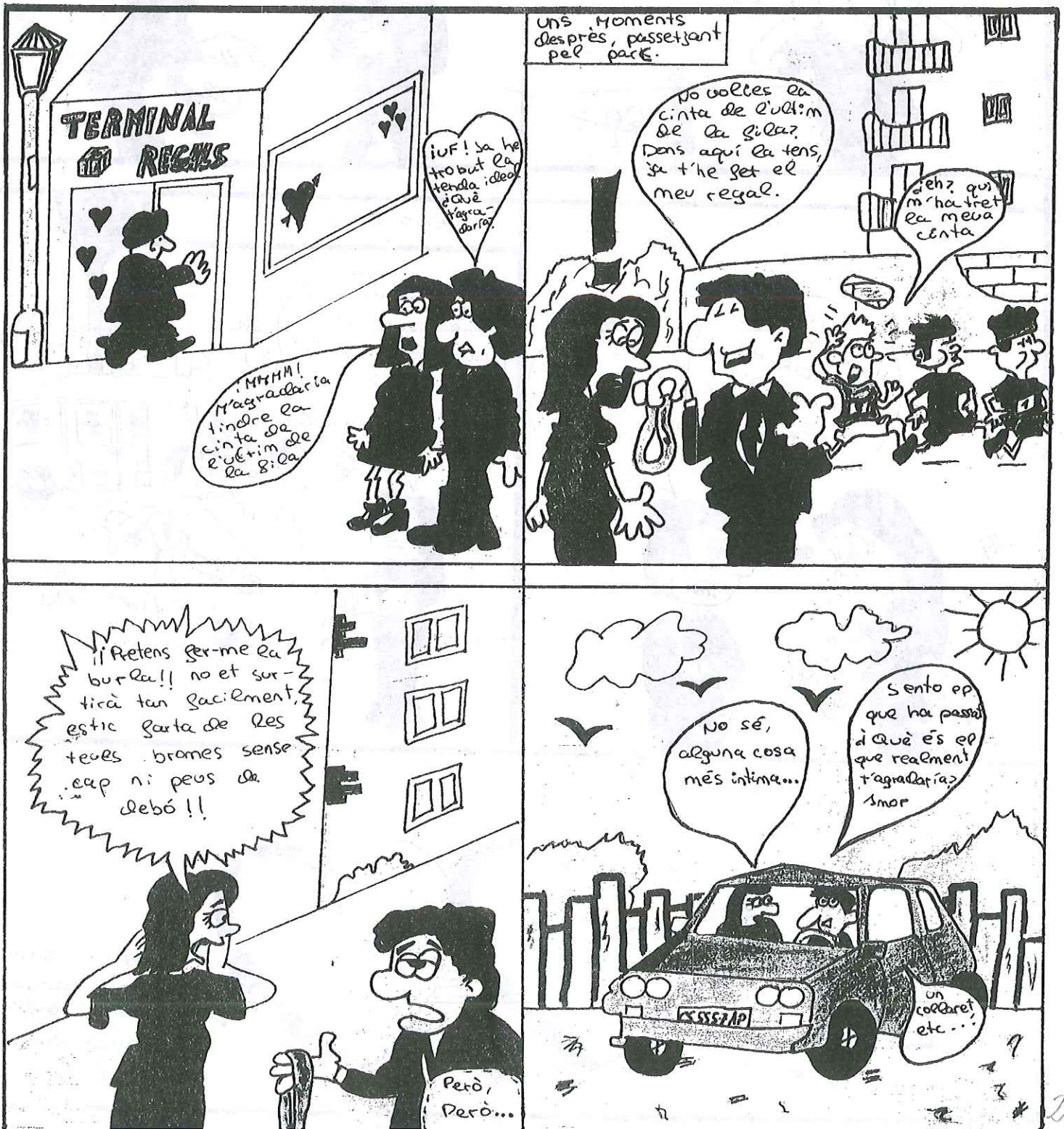
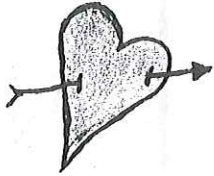
- Fiestas de agost. "La Mare de Deu d'agost" (15 agost).
- 25 abril SANT MARC.
- Festes QUINTOS.

• BAR-RESTAURANTE RAM-SOL
C/ Plaza Mahó nº 5 XERT
Tlf. 964. 49 00 57

• RESTAURANTE LA SERAFINA
Ctra. Vinaròs-Vitoria Km. 28 XERT
Tlf. 964. 49 00 59

• BAR RESTURANTE EL MAESTRAZGO
Ctra. Vinarós-Vitoria Km. 30,200 XERT
Tlf. 964. 49 00 60

el dia dels enamorats

UNA VEGADA
EN CASA ...

AMOR
AMOR

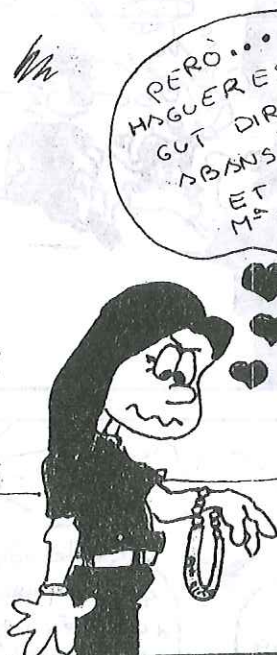
¡EL MEU REGAL!
¿QUÉ? PERÒ,
QUÉ LI PUC COMPRAR?
¡MMM! ¡NN!

JA SÉ, ANIRÉ A
TERMINAL REGALS.

DESPRÉS, QUAN ES DECIDEIX A DONAR-
LI DEFINITIVAMENT EL REGAL ...

ESPERO QUE
SIGUI DEL TEU
GUST.
PERÒ...

¡OH!!
QUÉ DEU
SER?

PERÒ...
HAGUERES PO-
GUT DIR-ME
ABANS, QUÉ
ET DEIEN
Mª AURELIA
DE LES
MERCÉS!

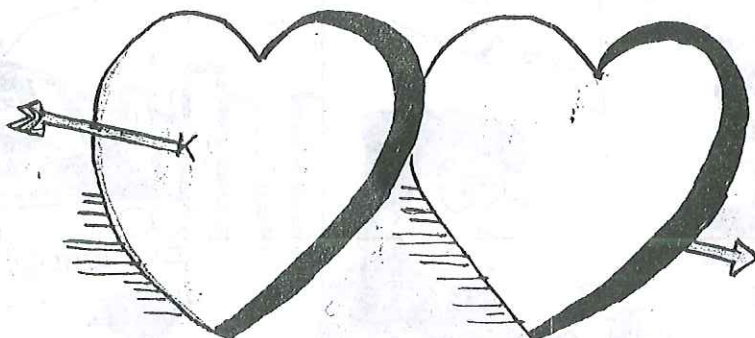
¡MEGASTIJS
UNA FORTUNA!
-PERÒ
QUE JO SAPS
DONARIS
EL MEU
COR.

A L'ENDENA ...

QUAN EM VAS
DIR, QUE EM
DONARIS EL SEU
COR ¡PENSAVIS
QUE ESTAVS
EXAGERANT!

DONA'M
AIXÒ,
NOI!

PUM
PUM
PUM

Fi

ALBERTO COLOMA
ARNE ARRIGAS
ANA SOGUES
PAULA JUAN
9-8

SIN SALUDO

Quando un amigo se te marcha
te estremece pensar como pasó,
si tuvo la culpa o quién lo mató
por imprudencia, clavando el hacha.

Unos segundos y ya se marcha,
marcha sin decir adiós, con un no,
no que amarga; da la explicación
una comparación con la jarcha.

que así decía: "perder un minuto
en la vida, no es como perder
la vida en un minuto; luto

significa, a quien no puede comer
rebeldía contra el final puto
que se lleva a quien vio nacer. "

-Mariló, no et passes quan poses els exàmens!

-Pilar Gonell, quan veges algun exalumne, saluda'l !

-Carlos Sendín , puja el volum de veu quan fas classe ! I no córregues tant que no ens dóna temps d'agafar apunts.

-Javier, no ens ignores, que el grup sisè també forma part de la classe!

-Conxa, no ens poses els exàmens tan llargs.

-Volem a Carlos, de tecno. Guillermo, una dotzena de tords de propinal

-Conxa, entre classe i classe ens hauria de deixar descansar i a més no vaja tan ràpid durant la classe.

-Alguns professors ens insulten i ens diuen que sols ens estan qualificant. Podem nosaltres "qualificar" els professors?

-Nèlia, si estàs de mal humor, no ho paques amb nosaltres !

-José Antonio, quan ens envies a córrer pel camí de la font de Morella, corre tu també, i no vages darrere amb el cotxe, pitant-nos !

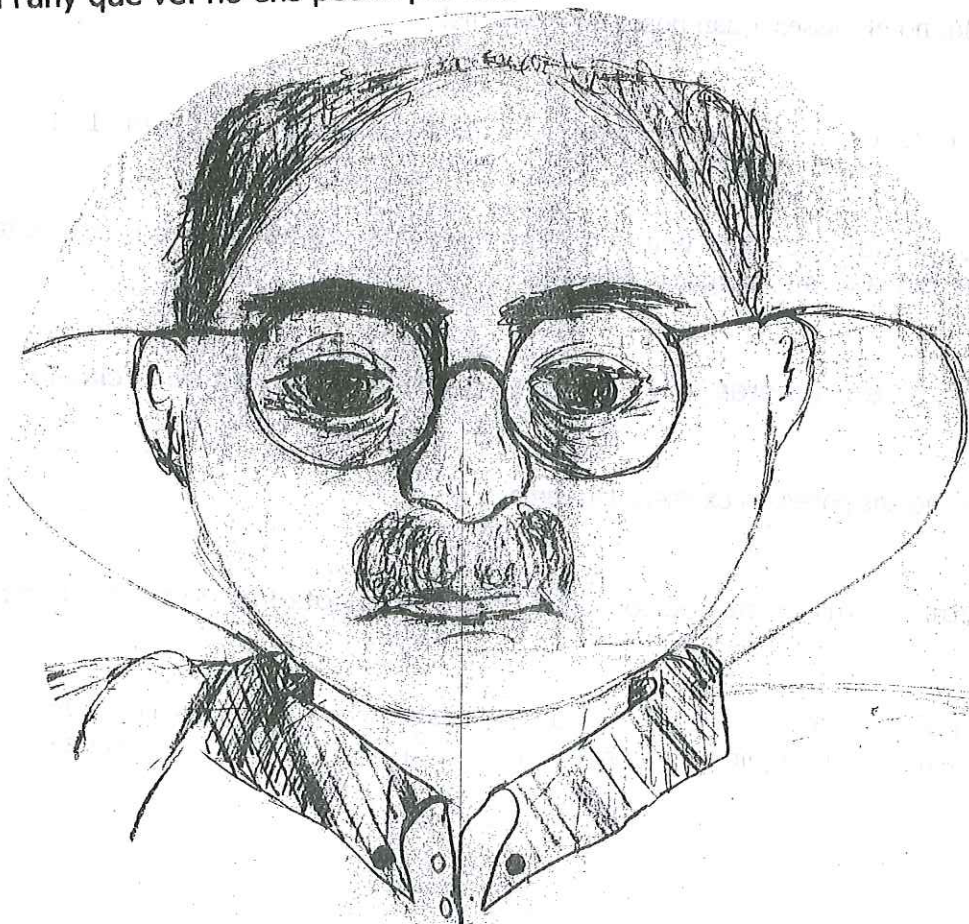
-Assun, explica sols el que hem de saber i no digues tant: "però això encara no teniu per què saber-ho".

-Guillermo, no ens abandones, et volem aquí !

-Sara, no ens " pegues la bronca " als fumadors entre classe i classe!

-Volem una classe de francès més gran , que pareixem sardinetes en llauna.

-Per a l'any que ve: no ens poseu per ordre alfabètic!

De la A a la Z

Definir conceptos siempre nos resulta difícil por eso aquí tenéis una muestra de cómo algunos personajes ilustres, Shakespeare, Oscar Wilde, Alejandro Dulmas... y otros que no lo son tanto (cualquiera de nosotros podría haberlo dicho), intentan darnos su visión sobre cosas de la vida.

AMERICANOS: una gente que todo lo sabe, que son los más fuertes del mundo, que todo lo hacen mejor que los demás y que lo han descubierto todo... excepto América.

AMIGO: es un hombre que nos conoce muy bien, y que a pesar de ello, nos quiere.

AUTOMOVILISTA: cuando piséis el acelerador de vuestro coche pensad que detrás de cada árbol de la carretera se esconde uno de nuestros herederos.

BIENESTAR: estado de ánimo producto de la contemplación de la infelicidad del prójimo.

BOFETADA: gesto que cambia de significado según se dé o se reciba.

BURGOS: en Burgos solo hay dos estaciones, el invierno y la de ferrocarril.

CONOCIDO: persona a la que conocemos lo bastante para permitirnos pedirle que nos preste dinero, pero no lo suficiente para prestárselo nosotros.

CORRIDAS DE TOROS: si cada espectador de una corrida hubiera sido una vez siquiera empresario, otra presidente, otra torero, otra caballo y otra toro ¿quién se atrevería a llamar ¡ladrón! al empresario, ¡burro! al presidente, ¡maleta! al torero y, mucho menos, pedir banderillas de fuego?.

DILUVIO: el hecho de que el primer Diluvio resultara inútil no quiere decir que Dios no pueda mandarnos otro.

DIPLOMACIA: arte de callar cuando se sabe algo y de hablar cuando no se sabe nada.

EDAD: los hombres tienen 20 años desde los 15 hasta los 30.

EDUCACIÓN: no llego a comprender por qué siendo los niños tan inteligentes, los adultos son tan tontos.

FAMILIA: es una benemérita institución que si te ocurre un accidente corporal se apresura a ponerte una cataplasma o a suministrarte una lavativa, pero si te sucede algún infortunio de tipo moral o sentimental te dice “¡ ya te lo había advertido!”, o “¡era de esperar!”.

FUMADOR: entre sus muchas virtudes el tabaco tiene la de proporcionar a quien lo fuma una extraordinaria capacidad de tolerancia que no tiene el que no fuma. De hecho, el fumador deja a los demás contemporáneos en absoluta libertad y jamás se quejará de que no fumen delante de él; en cambio, hay que reconocer que es sumamente difícil hallar idéntica indulgencia entre los que no fuman.

GAMBERROS: muchachos de la vecindad que alborotan por las calles con nuestros hijos.

GENIO: para ser un genio se necesita mucha paciencia.

HIJO PRÓDIGO: Si tuviera que volver a escribir la Biblia, lo del hijo pródigo debería redactarse así:

-Padre, padre. He vuelto a casa. Tu hijo ha vuelto al redil.

-Demasiado pronto, hijo, demasiado pronto. Vuelve al rebaño. La ternera está por las nubes.

HIPOCRESÍA: es, por ejemplo, el niño que va a la escuela con la sonrisa en los labios.

IMPERATIVO: es un modo gramatical que carece de primera persona porque siempre es más fácil mandar a los demás que a uno mismo. Los antiguos romanos, que mandaban sobre el mundo entero, utilizaban con frecuencia el modo imperativo.

JUICIO UNIVERSAL: en el Juicio Universal, ¿se seguirá el orden alfabético o el cronológico?

LITERATURA: en literatura, el mejor procedimiento para que le sean reconocidos a uno sus méritos es fallecer.

LOCO: no es aquel que ha perdido la razón, sino el que lo ha perdido todo excepto la razón.

MADUREZ: cuando al subir a un tren no se busca un departamento en que haya una mujer, sino uno donde dé el sol, no traquetee y se esté cómodo, no hay duda: es que ha llegado la madurez.

MALETA: Cuando debe emprender un viaje, la mujer es feliz sacando todas las cosas que en su armario, como si ignorara que una maleta es de menor tamaño que un armario. Sería mucho más sencillo que se llevara el armario, mas por desgracia esta costumbre todavía no ha arraigado.

MATRIMONIO: Es lo mismo que Divina Comedia, pero a la inversa: primero el Paraíso, después el Purgatorio y, finalmente, el Infierno.

NAUFRAGIO: Lo más desagradable de un naufragio es, para el náufrago, el no poder contar a los amigos "como ha sido" que se ha ahogado.

NIÑO: tener un niño es fácil; lo difícil es no tenerlo.

NOTICIA: En periodismo, si un perro muerde a un hombre no es una noticia; si un hombre muerde a un perro, esto sí lo es.

NOVELA: Reunión, bajo la misma cubierta, de diez o doce pliegos de papel continuo entre cuyas hojas se dejan secar flores.

OCIOSIDAD: es la madre de todos vicios, pero debemos recordar que los vicios son el padre de todas las artes. La ociosidad es la madre de la vida padre.

ORQUESTA: lo que más debe enfurecer a un director de orquesta es que los ejecutantes siempre aparenten no preocuparse por él.

PALABRA: dicen que la palabra es lo que distingue al hombre del animal, cuando la mayor parte de las veces es precisamente lo que demuestra lo animal que puede ser un hombre.

PEREZA: el holgazán es un hombre que no se toma la molestia de fingir que está trabajando.

PIEL DE PLÁTANO: entre la piel de plátano y el hombre hay entablada una lucha muy equilibrada: unas veces es el hombre el que tira al suelo la piel de plátano, y otras es ésta la que tira al suelo a aquél.

PRIMERA PIEDRA: no siempre es el comienzo de un edificio; a veces, es el comienzo de una afección renal.

RISA: como afirman Nietzsche y Camfort, el día en que no hemos soltado una carcajada puede considerarse un día perdido. Pero si no fuese por esas personas que siempre están serias, ¿de qué podríamos reírnos?

SILENCIO: saber hablar es bueno, pero saber callar es mejor. ¡Cuántos cretinos han pasado por personas inteligentes simplemente porque, habiendo sabido callar, han estado pensando las mismas bobadas que han pensado los demás, pero sin decírlas!

SOCORRO: si por la noche sois objeto de una agresión no se os ocurra jamás gritar “¡socorro! ¡Al asesino!”, sino “¡Socorro!, ¡Fuego!”, por que en el primer caso nadie saldrá de su casa, en cambio, en el segundo, todos saldrán a la calle.

SUCESOS: ¡Cuánto más interesante sería la crónica de sucesos que estoy leyendo en este momento, en que se habla de tres personas asesinadas, si las tres víctimas fueses conocidas mías!

TELEGRAMA: única cosa en la que cuentan más las palabras que los hechos.

TESTAMENTO: el placer de un hombre acaudalado al hacer testamento no consiste en pensar en los que hará ricos, sino en aquellos a los cuales desilusionará.

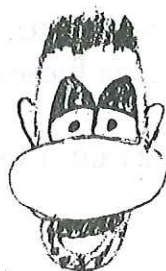
TRABAJO: Para gozar de toda la lógica contenida en el axioma “Trabajar menos para ganar más” deberías imaginar que tu estómago habla y te dice: “Come menos para digerir más.”

UNIVERSO: El universo me parece la obra de un humorista que se pasó de rosca.

VERDAD: hay que decir la verdad por lo menos de vez en cuando. Para así ser creído cuando uno miente.

VESTIDO: es una encuadernación que, a menudo, tiene más valor que el libro.

Antonia García Arroyo

6. LOS JÓVENES Y LAS DROGAS

6.1 ¿Por qué las drogas?

Las motivaciones que pueden llevar a una persona a las drogas son numerosísimas, pero hay que distinguir entre las razones de un primer contacto y los motivos por los cuales se continúa en relación con ella.

Dicho de otra manera: una cosa es probar, y otra muy distinta convertirse en consumidor habitual.

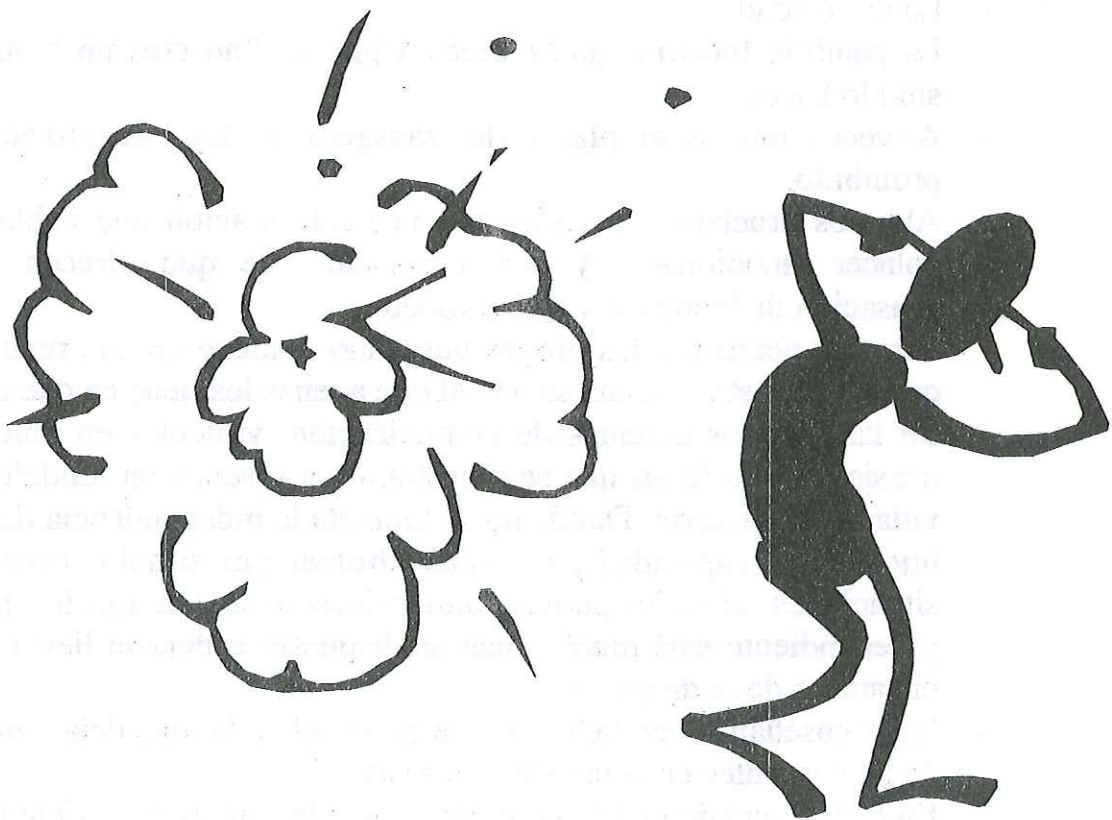
El momento de “probar” es normalmente la adolescencia.

Las razones más frecuentes son:

- La curiosidad.
- La pandilla fuerza algunas veces a probar, “no eres un hombre sino lo haces”.
- A veces mueve el placer de transgredir la ley, de probar lo prohibido.
- Algunos prueban engañados por una información que habla de “placer emocionante y nunca gozado”, de que ofrecen una sensación de bienestar y tranquilidad.
- Otros se acercan a las drogas buscando evitarse de una realidad que les angustia, de una sociedad que apenas les tiene en cuenta.
- En las familias carentes de comunicación, violentas en muchas ocasiones, desde las que se muestra a los jóvenes un modelo de vida insatisfactorio. Donde no se fomenta la independencia de los hijos, ni su capacidad para saber afrontar por sí solos diversas situaciones, ni se les permite tomar decisiones. Un hijo inseguro y dependiente está mucho más predispuesto a dejarse llevar por el camino de la droga.
- En la enseñanza competitiva y despersonalizada, que deja a miles de adolescentes en la cuneta, fracasados.
- En la carencia de metas atractivas hacia las que poder orientar su vida.

- En la inexistencia de centros recreativos que permitan un uso sano y formativo del tiempo libre en lugar de tener que pasarse horas y horas en bares, discotecas, pubs,...
- En la ineficacia del actual sistema sanitario que abusa de los psicofármacos, en lugar de proporcionar los medios para una vida sana.
- En la falta de información objetiva y veraz sobre los efectos de las distintas drogas.

Alba Macip Bel
2º de E.S.O. B

ENCARA QUE SEMBLE MENTIDA HO HEM ACONSEGUIT!

Els exàmens i treballs no han impedit que els nostres estimats alumnes una vegada més, hagen dedicat part del seu temps a recollir informació sobre els seus respectius pobles.

Ací teniu el resultat.

Començarem pel poble de **XERT** (ja saps, passa sempre despert)

Les Bodegues Segarra, el Palau dels Comptes de Pestagua (S. XIV), l'Ajuntament Vell, el Forn del carrer Fredes (S. XV) i l'Església Vella.

Els carrers empedrats del Casc Antic, les eres on antigament es batia el blat, la Mola Murà, el Poblal íber, l'Ermita de "Sant Marc", la cova de la "Cabreta" amb pintures rupestres, el "Turmell", el "Molinar" i la torre d'origen musulmà.

La nostra següent parada serà a la vila de **CERVERA DEL MAESTRAT**

❖ Llocs per visitar.

Museu el "Molí de l'Oli": Instal·lació industrial tradicional utilitzat per l'elaboració de l'oli. Al Molí, el qual ja funcionava al segle XVII, s'hi pot observar d'elaboració de l'oli en tots els seus processos amb una tecnologia ja desapareguda.

❖ Ruïna **Castell de l'antiga Orde de Montesa.**

❖ Tallers d'artesanía tradicional en fusta.

❖ Menjars tradicionals.

- Olla
- Cassola de cargols
- Truita amb espàrrecs

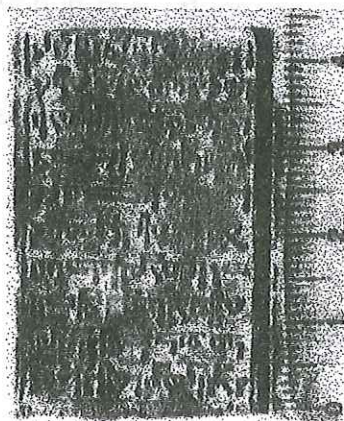

La pròxima etapa ens portarà fins a **LA SALZEVELLA**

D'origen morisc, el 1238 En Blasco d'Alagó, amo del Castell de Coyes, atorgà la *Carta Poble* a En Miquel d'Ascó i a En Pere d'Olzina.

El nom de la població ve donat pel gran bosc de salzes, situat a la partida "La Gatelleda", Gatell és una varietat de salze.

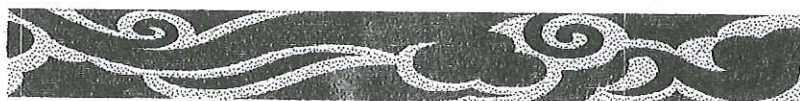
En la partida "Les Mesquites" existeixen vestigis d'un recinte musulmà amb enterraments, trobant-se una interessant quantitat de menudetes plaques de plom amb fragments de "shures" alcorànics.

Vista d'un fragment de "shura"

El 1924 es parla de la Necròpolis dels Espleters, mític poblat situat en Salzedella per molts historiadors (altres el situen a Sant Mateu o a Tírig). Una important troballa de l'Edat de Ferro dins d'unes sepultures sembla corroborar la hipòtesi de que era a Salzedella on se trobava aquest poblat.

L'Església Parroquial originària del segle XVIII que consta d'una nau coríntia, fou edificada entre el 1736 i 1756, essent enderrocada al seu interior el 1936 fou reconstruïda entre el 1964-1967 per salzedellans emigrats a Mèxic. Conserva un interessant tresor amb diferents calzes del segle XV i una creu processional menor, formada per 24 peces de cristall de roca valencià finament tallat.

Pujarem amunt per arribar al final del nostre trajecte: **TRAIGUERA**

■ Reial Santuari de la Mare de Déu de la Font de la Salut

L'Ermita del poble va ser edificada i inaugurada el 1440. És coneguda pel poder miraculós de l'aigua de la Font de la Salut. Durant el segle XX ha assolit gran prestigi i fama degut a aquests fenòmens miraculosos.

Com a dada curiosa cal esmentar que el novel·lista Benito Pérez Galdós cita a la vila de Traiguera i a la Mare de Déu de la Font de la Salut en un relat de 1837, anomenat "*Campaña del Maestrazgo*" dins dels "*Episodios Nacionales*".

■ L'Església

És d'estil Renaixentista i forma claustral.

El temple està dedicat a l'Assumpció de la Verge. Té una nau central i dos de laterals.

Es venera en un altar lateral, entre altres bons quadres, el Retaule de les Ànimes, des S. XV o principis del XVI. L'Altar Major és en fusta sobredaurada.

El campanar és de planta octogonal i pertany al temple anterior.

■ La festa de Sant Vicent Ferrer

Sant Vicent Ferrer és el dia 5 d'abril, encara que cada any se celebra en una dada diferent, segons com cau la Setmana Santa.

La festivitat de Sant Vicent Ferrer té unes arrels molt antigues. Hi ha diferents elements relacionats amb la festivitat: la Font, la Capella, la visita del Sant, la tradició miraculosa i la devoció de la gent.

Es fa una processó que surt de l'església, presidida per la imatge del Sant, portada per joves voluntaris del poble. Es dirigeix cap a la capella de la font i allí se celebren els Sant Oficis.

■ Les Festes Majors

Les Festes Majors de Traiguera se celebren al mes d'agost en honor de la Verge de l'Assumpció i de Sant Roc.

L'aspecte més significatiu d'aquestes festes és la seua llarga durada, uns 10 dies com a mínim. D'alguna manera són per a molts les seves curtes vacances.

La forta participació de joves i grans en tots els actes fan de les festes el millor moment de l'any.

L'organització i el programa varien poc d'un any a l'altre: el bous de vila, els balls de nit, les curses de bicicletes, el tir de plat, els partits de futbol,

el pregó, la presentació de la Reina i Dames, les curses a la piscina, el tradicional *sopar de sobaquillo* i les misses i processó en honor dels patrons.

■ **La Festa de la Mare de Déu de la Font de la Salut**

Els traiguerins celebren dues festes l'any a l'ermitori: el primer diumenge després de Pasqua i el primer diumenge de setembre.

Acomodant-se al programa que es compleix tots els anys: la Missa cantada per la Unió Musical, la processó amb els cants del Goigs, el Concert, les paelles gegants, l'alegria de vells i joves, la xaranga de després del dinar, les constants visites dels devots a la Mare de Déu,...

■ **La Dansa del Pastor**

La Dansa del Pastor, més coneguda per *Les Gitanetes*.

La ballen diferents grups de noies on hi ha un pastor que dirigeix la dansa. L'acompanyament musical es fa amb dolçaina i tabalet.

La indumentària de les dones es compon de falda de llana, mitges blanques, mocador de seda a les espatlles i espadenyes blanques. El pastor va vestit a l'estil del Baix Aragó.

Les Gitanetes han tingut gran èxit i s'han convertit en una dansa molt arrelada que ja forma part del folklore traiguerí.

■ **Altres aspectes folklòrics**

També trobem a Traiguera altres tradicions com són: *La Rondalla* i la *Banda de Música*.

La Rondalla és una mescla entre colla d'amics i reunió musical. Consta de 15 o 20 membres que toquen diferents instruments i peces musicals, entre les que destaquen la *jota aragonesa* i els "passodobles".

La Banda de Música és tota una institució del poble que costa un gran sacrifici mantenir i que està fortament arrelada amb una gran participació de vells i joves...

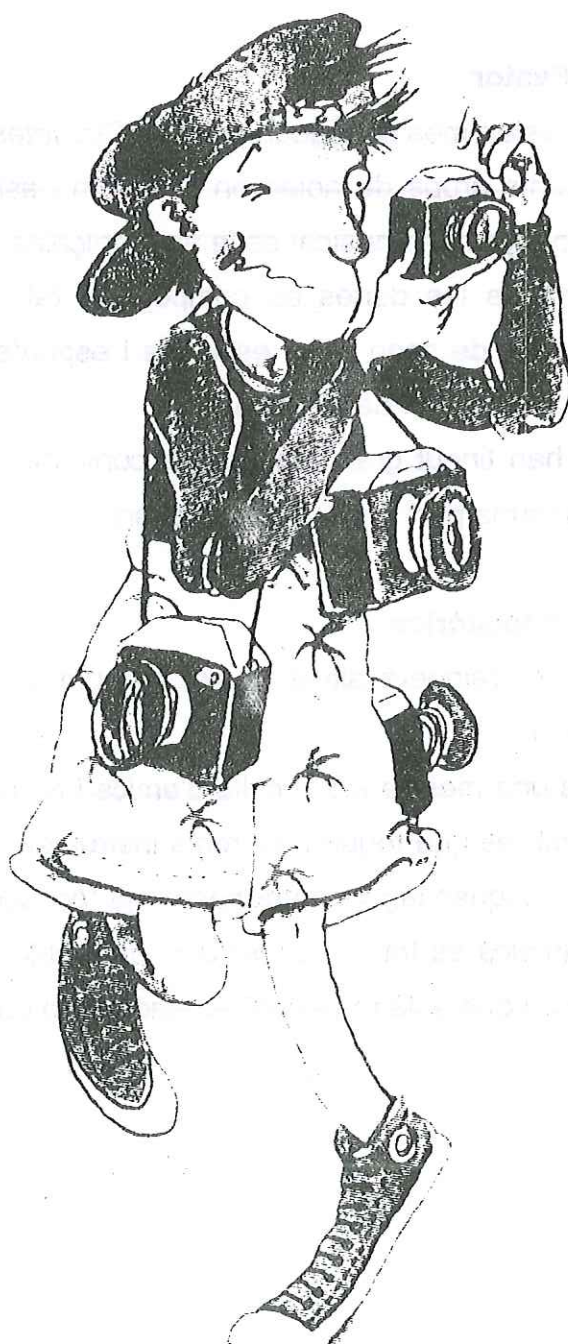
■ Les Discoteques

El motiu pel qual Traiguera és més coneguda pels joves del voltant i del no tant voltant és la marxa que hi ha els diumenges a la tarda a les discoteques **K.D.W.** i **SKRACH**.

■ La tradicional terrissa de Traiguera

Si busquem elements definidors de la personalitat traiguerina pensem que la tradició de fer cànters i peces d'argila és l'aspecte que millor la defineix.

Els cànters i marraixons són el més típic de la terrissa traiguerina.

EMPEDRAT DE BACALLAT

Ingredients:

- Col de pinya
- Arròs
- Bacallà
- Fesols
- Tomàquet, all, pebrera roja.

Preparació:

Es posa el bacallà a remulla durant 24 hores, se sofregeix el bacallà i reservar-lo després sofregir tots els ingredients i s'afegeix aigua bollint i es posa la col trossejada. Els fesols es bullen apart i es posa tot a la cassola i per últim al forn fins que estiga cuit l'arròs.

Receta cedida per Lluïsa Cardona

ARROZ AL HORNO

Ingredientes:

- Costilla de cerdo
- Morcilla de cebolla
- Garbanzos
- Arroz
- Azafrán, ajos, cebolla, aceite de oliva, tomate, pimiento y perejil.

Preparación:

Sofreir todos los ingredientes en una cazuela de barro, por cada medida de arroz dos de agua y cuando empieza a hervir el agua se añade el arroz, se introduce al horno a temperatura de 200° C durante media hora.

Recepta cedida por Noemí Cucala – Sant Mateu

COC DE CIRERES

Ingredients:

- Un got menut de cervesa.
- Mig got d'oli.
- Una cullerada de sucre.
- Un plat de cireres (sense os).
- Farina la que admeta.

Preparació:

Es barreja l'oli, la cervesa i la farina i quan la massa estiga formada s'escampa a una llauna de forn. Finalment es posen les cireres damunt la pasta i es tira més sucre, i ja està per a posar-lo al forn.

Recepta cedida per EDGARD GALLEGO – La Salzedella

COCA CELESTIAL

Ingredients:

- 4 ous
- 250 gr. de sucre.
- 250 gr. d'ametlla molta.
- 250 gr. carabassat ratllat.
- 2 fulls de neula.
- 6 o 7 nous.

Preparació:

Se separen les clares dels rovells, pugem les clares a punt de neu, s'afegeix el sucre, l'ametlla molta, el carabassat i tres rovells. Quan ja ho tenim preparat comencem a muntar la coca amb una llauna que després posarem al forn. Posem la meitat de la pasta en un full de neula, i damunt posem l'altre full de neula i l'altra meitat de pasta, finalment s'acara amb el rovell que havíem guardat i l'adornem en les mitges nous artísticament i ja està a punt per a posar-ho al forn.

Recepta cedida per Paco Tena – Albocàsser

PRIMS

Ingredients:

- Una mida d'oli.
- Dos d'aigua.
- Una de sucre.
- Llevat premsat.
- Farina.

Preparació:

Es mesclen tots els ingredients fins obtenir una massa, es deixa reposar 15 minuts. A continuació li donem forma a la massa fent-la rodona o allargada i aplanant-la després s'acara amb oli i s'ensucra. Es posa al forn fins que estiga cuit.

Recepta cedida per Pablo - Xert

PASTISSOS I COQUETES DE SANT ANTONI

Ingredients:

- Dos mides d'oli.
- Dos d'aiguarent.
- Una de moscatell.
- Una de sucre.
- Farina.

Preparació:

Es fa una massa amb els ingredients, tot ben mesclat se li dona forma d'empanada i s'ompli amb la confitura de carabassa. A continuació s'ensucren i es posen al forn.

A les coquetes se'ls dona forma rodona, i no porten confitura.

Recepta cedida per José M. - Xert

FOGASSES

Ingredients:

- Aigua.
- Oli.
- Llevat.
- Farina.
- Matafaluga.
- Aiguarent.

Preparació:

Es barregen tots els ingredients i s'amassa fins que estiga dura. Se li dóna forma rodona. A continuació s'aplana, amb unes pinces es fan els dibuixos. Es posen al forn fins que estiguen daurades.

Recepta cedida per Sara - Xert

ALOSETES

Ingredients:

- Un ou.
- Una closca d'ou plena d'oli.
- " " " d'aigua.
- " " " d'anís.
- Farina la que admeta.

Preparació:

Es mescla tot i es fa la massa, quan estiga la massa a punt se li dóna la forma i es deixa reposar. Després s'aplana i es fregeix, a la paella haurem posat oli abundant. I quan estan daurades es trauen i se'ls posa mel.

Recepta cedida per Lucía - Xert

ROLLETS A LA PAELLA

Ingredients:

- Un ou.
- Una closca d'ou plena d'oli.
- Dos closques de llet.
- Una closca de sucre.
- Dos sobres de llimona.
- Farina la que admeta.

Preparació:

Es mescla tot i es fa la massa, es dona forma de rollet. Posarem oli a la paella i quan estiga brunzent es fregeixen donant-los la volta. Una vegada fora de la paella s'ensucren.

Recepta cedida per Gema Puig - Sant Mateu

L'I.E.S. SANT MATEU ACULL LA PROVA CANGUR AMB UN ÈXIT TOTAL

El passat vint-i-dos de març a les tres de la vesprada tingué lloc la prova Cangur de matemàtiques que anualment se celebra a nivell de Les Illes, Catalunya i Comunitat Valenciana.

Un total de seixanta-un alumnes, trenta-un de l'I.E.S. Sant Mateu de nivells diversos participaren conjuntament amb trenta alumnes de dos dels instituts d'ensenyança secundària de la ciutat de Benicarló. Aquestes darrers arribaren amb l'autobús a les dotze del matí per anar a dinar al menjador de l'escola.

Durant una hora i tres quarts tots els alumnes estigueren realitzant les proves. I en finalitzar-les tots estaven espantats perquè amb ells havia participat el guanyador de l'Olimpiada Matemàtica, però la sorpresa va venir quan al cap d'un mes i mig Pablo Jovaní (1er B.C.N.) rebé com a tercer classificat de la província de Castelló un diploma de la Universitat Jaume I (UJI) de la mà de Mariló Marco, professora que havia estat preparant els alumnes de l'I.E.S. Sant Mateu. A més, açò no es va quedar ací perquè a pocs punts i en cinquè lloc estava Paco Tena (1er B.C.N.). També destacaren alguns alumnes de 3er i 4^t d'E.S.O. i de 2ⁿ de BHCS.

Per a l'any que ve esperem que surten noves estrelles que representen el nostre institut.

J. Meseguer

$142.857 \times 1 = 1$	4	2	8	5	7	$= 27$
$142.857 \times 2 = 2$	8	5	7	1	4	$= 27$
$142.857 \times 3 = 4$	2	8	5	7	1	$= 27$
$142.857 \times 4 = 5$	7	1	4	2	8	$= 27$
$142.857 \times 5 = 7$	1	4	2	8	5	$= 27$
$142.857 \times 6 = 8$	5	7	1	4	2	$= 27$
$27 \ 27 \ 27 \ 27 \ 27 \ 27$						

EL CONDE MANZANARES

- Acaban de ser casados
y ya se han de separar,
pues al buen conde han llamado
a la guerra a pelear.
- 5 Su caballo rojo ensilla
y al trote parte a formar.
Galopando, galopando,
va cruzando un roquedal.
Se encontró con un mendigo.
- 10 y se paró a descansar,
pero el pobre era malvado
y le empezó a preguntar:
"¿Va lejos el caballero?
¿Qué noticias hay de allá?"
- 15 Y cuando vio que traía
de dinero un buen costal,
sacó una piedra afilada
y a traición lo fue a matar.
Al cabo de dos semanas
- 20 vino una carta a arribar
a manos de la condesa,
que estaba triste y sin paz:
"El conde de Manzanares,
conocido capitán,
- 25 todavía no ha llegado
al ejército real."
Su mujer, muy preocupada,
presto le manda buscar.
Diez guardias de los mejores
- 30 salen pronto, ya se van.
Miraron y remiraron
y estaban ya por tornar
cuando, muerto bajo un árbol,
se lo fueron a encontrar.
- 35 A la vera de un camino,
allá se fue a desangrar.
Siete heridas él tenía,
siete heridas, ni una más,
siete heridas berroqueñas,
- 40 todas de vil pedernal.
Ya traían al buen conde,
a casa para enterrar.
Su mujer, cuando lo viera,
no cesaba de llorar:
- 45 "Buscad pronto al asesino,
que no podré descansar
hasta que sea castigada
un alma tan criminal."
Encontraron al mendigo
- 50 reposando en un erial
y lo ataron de manera
que ya no pudo escapar.
Lo llevaron al palacio
para justicia le dar,
- 55 pero él se defendía:
"Señora, que no es verdad,
que yo no maté al buen conde, que
fue el caballo alazán."
"Dígame entonces, buen hombre,
- 60 ¿Cómo pudo eso pasar?"
"El caballo que traía
de algo se debió asustar
y, dando con él al suelo,
la vida le fue a quitar.
- 65 No quise yo que sufriera
sobre dolores pesar
de morir sin compañía,
y le consolé al
rezar las mejores oraciones
- 70 que yo pude recordar."
"Dejadle marchar, soldados,
que no puedo condenar
a quien en sus ojos guarda
la imagen de mi final.
- 75 Y acabando estas palabras,
ya se quiere retirar,
y con una fina espada
el corazón traspasar.
"Adiós, madre, aquí la dejo,
- 80 mi vida llegó al final,
que sin mi amado el buen conde,
ya no volveré a soñar."